

ДОКЛАД

ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА НА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА

**„ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВО ПРОИЗВОДСТВЕНО ХАЛЕ С КАПАЦИТЕТ ДО 53
250 МЕСТА ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА КОКОШКИ НОСАЧКИ В ПТИЦЕФЕРМА,
РАЗПОЛОЖЕНА В ИМОТ № 000545 В ЗЕМЛИЩЕТО НА СЕЛО БАГРЯНКА,
ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ”**

(НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ)

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: «ДЕКСА АГРО» ЕООД, СЕЛО КИРКОВО, ОБЩИНА КИРКОВО

2016 година

СЪДЪРЖАНИЕ:

1.	Увод	7
2	Анотация на инвестиционното предложение за строителството, дейностите и технологиите.	8
2.1.	Основание за инвестиционното предложение.	8
2.2.	Местоположение, площи, инфраструктурни връзки и земеползване.	8
2.3.	Етапи за реализиране на инвестиционното предложение.	9
2.4.	Характеристика на инвестиционното предложение.	9
2.4.1.	Нова производствена инсталация.	9
2.4.2.	Съществуваща производствена база	16
2.5.	Използвани природни ресурси по време на изграждането и експлоатацията на обекта.	19
2.5.1.	Използвани природни ресурси по време на изграждането на птицефермата.	20
2.5.2.	Използвани природни ресурси по време на експлоатацията на птицефермата.	20
2.6.	Социален ефект, рискови работни места, осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.	22
2.7.	Стойност на инвестиционното предложение	23
3.	Алтернативи за местоположение и/или алтернативи на предлаганите от възложителя технологии и мотивите за направения избор, предвид въздействието върху околната среда, включително “нулева алтернатива”.	23
3.1.	Алтернативи по местоположение на площадка.	23
3.2.	Технологични алтернативи.	23
3.2.1.	Строителни алтернативи.	23
3.2.2.	Алтернативи за отглеждане на кокошки-носачки.	23
3.2.3.	„Нулева” алтернатива .	24
4.	Описание и анализ на компонентите и факторите на околната среда, които ще бъдат засегнати в голяма степен от инвестиционното предложение, както и взаимодействието между тях. Характеристика на потенциалното въздействие върху околната среда.	24

4.1.	Атмосферен въздух. Климатични и метеорологични фактори.	25
4.1.1	Характеристика и анализ на климатичните и метеорологичните фактори, с отношение към обекта и оценка на качеството на атмосферния въздух (по налични данни).	25
4.1.2.	Емисии в атмосферния въздух – вид, източници, пречиствателни съоръжения	25
4.1.3.	Оценка на въздействието върху атмосферния въздух съобразно действащите в страната нормативна база, критерии и стандарти.	26
4.2.	Повърхностни и подземни води. Зони за защита на водите	29
4.2.1.	Повърхностни води – характеристика на съществуващото състояние.	29
4.2.2.	Подземни води - характеристика на съществуващото състояние.	29
4.2.3.	Характеристика на водоизточниците и водопотреблението за обекта.	29
4.2.4.	Източници на замърсяване - количество и качество на отпадъчните води.	31
4.2.5.	Прогноза и оценка на очакваните изменения в режима на водните обекти вследствие реализация на инвестиционното предложение.	31
4.3.	Геоложка основа, земи и почви.	32
4.3.1.	Характеристика и анализ на геоложката основа. Подземни богатства..	32
4.3.2.	Характеристика и състояние на почвите в района.	32
4.3.3.	Прогноза и оценка на въздействието върху геоложката основа и почвите на територията на обекта и земеползването в района.	32
4.4.	Растителен и животински свят. Елементи на националната екологична мрежа.	34
4.4.1.	Биогеографска характеристика на района	34
4.4.2.	Растителен свят. Характеристика на състоянието. Прогноза и оценка на въздействието върху растителни видове; изменения в състоянието на популациите им и във фитоценозите в резултат на реализацията на инвестиционното предложение.	34
4.4.3.	Животински свят. Характеристика на състоянието. Прогноза и оценка на въздействието върху животинските видове; изменения в състоянието на популациите им и в зооценозите	37
4.4.4.	Характеристика на състоянието и оценка на въздействието върху елементите на националната екологична мрежа и изменения в състоянието им .	37
4.5.	Ландшафт.	37

4.5.1.	Структура и функциониране на ландшафтите в разглеждания район.	39
4.5.2.	Оценка за очакваните изменения на ландшафтите.	38
4.6.	Културно-историческо наследство - наличие на близко разположени исторически, археологически и архитектурни паметници и възможни въздействия.	38
4.7.	Отпадъци.	38
4.7.1.	Отпадъци, образувани по време на строителството.	38
4.7.2.	Отпадъци, образувани по време на експлоатацията.	40
4.8.	Вредни физични фактори. Прогноза и оценка на очакваните въздействия	41
4.8.1.	Наличие и източници на шум, вибрации и вредни лъчения (йонизиращи, нейонизиращи, топлинни и др), микроклимат, високо налягане. Въздействия.	41
4.8.2.	Прогноза и оценка за предполагаемото въздействие на вредните физични фактори върху човешкото здраве и компонентите на околната среда	45
4.9.	Опасни вещества – описание, характеристики, класифиция, въздействия.	46
4.10.	Здравно – хигиенни аспекти на околната среда.	48
4.10.1.	Здравно състояние на населението в района.	48
4.10.2.	Характеристика на отделните фактори по отношение влиянието им върху човешкото здраве и съпоставянето им с действащите хигиенни норми и изисквания.	48
4.10.3.	Характеристика на отделните фактори по отношение влиянието им върху човешкото здраве и съпоставянето им с действащите хигиенни норми и изисквания.	51
4.10.4.	Обобщена оценка на значимостта на въздействие върху населението.	51
5.	Оценка на значимостта на въздействията – преки и непреки, кумулативни, кратко-, средно и дълготрайни; постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия върху човека и околната среда от строителството и експлоатацията.	52
6.	Кумулативно въздействие при осъществяване на инвестиционното предложение с други предложения.	55
7.	Информация за използваните методики за прогноза и оценка на въздействието върху околната среда.	56

8	Описание на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или, където е възможно, да прекратят вредните въздействия върху околната среда. Разработен в табличен вид план за изпълнението на мерките (съгласно & 10 на Постановление № 302/30.12.2005 г.).	56
9.	Становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ОВОС и други специализирани ведомства, в резултат на проведените консултации. Справка за проведените консултации по чл.95, ал.3 от ЗООС с мотивите за приети и неприети бележки и препоръки	59
10.	Описание на трудностите при изготвяне на ДОВОС.	60
11.	Заключение на експертите, в съответствие с изискванията на чл. 83, ал. 3 от ЗООС.	60
12.	Списък на експертите, изготвили ДОВОС.	63

СПИСЪК ФИГУРИ:

Фигура 2.2.1. Местоположение на ПИ № 000545 и торвата площадка в имот 000525 в землището на село Багрянка, община Момчилград.

Фигура 2.4.1. Изградени и бъдещи елементи на птицефермата за отглеждане на кокошки носачки, разположена в имот № 000545 в землището на село Багрянка, община Момчилград, област Кърджали

Фигура 2.4.1.1. Предлаганата принципна производствената схема

Фигура 2.5.2. Ситуация част ВиК

Error! Reference source not found.3.1. Годишно поле на разпространение на интензивно миришещи вещества.

Error! Reference source not found.3.2. Еднократно поле на разпространение на интензивно миришещи вещества.

СПИСЪК ТАБЛИЦИ:

Таблица 2.4.1. Продуктивни показатели на отглеждания хибрид LOHMANN BROWN CLASSIC

Таблица 4.7.1.1. Генерирани отпадъци по време на строителството на новата производствена сграда

Таблица 4.7.2.1. Генерирани отпадъци по време на експлоатацията на фермата

Таблица 4.10.3.1. Рискови фактори, свързани с увреждане здравето на хората

Таблица 4.10.3.2. Мерки за ограничаване на професионалния здравен риск

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:

«ДЕКСА АГРО» ЕООД, със седалище и адрес на управление село Кирково, община Кирково, област Кърджали, ул. „Беломорска", №12, ЕИК 202329780, представлявано от Дарина Алексиева Зотева, управител

Телефон: 0885/619-319 **e-mail:** darinazoteva@pashov.bg

Лице за контакти: Дарина Алексиева Зотева, 0885/619-319

ИЗГОТВИЛИ: Добромир Георгиев Ганев

доц. д-р Нели Громкова Илиева

инж. Кольо Славов Колев

инж. Радостина Димова Христова

доц. д-р Андон Илиев Даракчиев

1. УВОД.

Докладът за оценка на въздействието върху околната среда (ДОВОС) на инвестиционно предложение „Изграждане на ново производствено хале с капацитет до 53 250 места за отглеждане на кокошки носачки в птицеферма, разположена в имот № 000545 в землището на село Багрянка, община Момчилград, област Кърджали“ е разработен по задание на възложителя от колектив независими експерти, отговарящи на изискванията, регламентирани в чл. 83, ал. 1 и ал. 2 на ЗООС и в съответствие с чл. 96, ал. 1 на Закона и чл. 12, ал. 1 на Наредба за условията и реда за извършване на ОВОС. Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ДОВОС е утвърдено от РИОСВ Хасково с Писмо изх. № ПД-202/02.06.2016 г. С Решение № ПД-202/10.05.2016 г. РИОСВ-Хасково, е определила, че не се очаква значително отрицателно въздействие върху най-близката защитена зона „Родопи-Източни“ (BG0001032). Целта на оценката на въздействие на инвестиционното предложение върху околната среда е да определи, опише и оцени очакваните преки и непреки въздействия от развитието на птицефермата върху компонентите и факторите на околната среда, като набележи необходимите мерки за предотвратяване или намаляване на отрицателните последици върху тях.

Проведени са консултации със специализирани ведомства, представители на засегнатата общественост, в т.ч. и неправителствени организации, в съответствие с чл. 9, ал. 1 и ал. 4 от *Наредбата за ОВОС* - Регионалната инспекция по околната среда и водите в Хасково, Община Момчилград, Кметство село Багрянка, Басейнова дирекция «Източнобеломорски район» с център-град Пловдив, Регионална здравна инспекция, «Напоителни системи» ЕАД и „ВиК“ООД- град Хасково Хасково, Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, „ЕВН България Електроразпределение“ АД...

2. АНОТАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА СТРОИТЕЛСТВОТО, ДЕЙНОСТИТЕ И ТЕХНОЛОГИИТЕ

2.1. Основание за инвестиционното предложение.

На база Решение № ХА-49-ПР/16.09.2014 на РИОСВ- Хасково, «**ДЕКСА АГРО**» ЕООД изгради птицеферма за кокошки-носачки с **39 744** места за отглеждане на птици в имот 000545, в землището на село Багрянка, община Момчилград. Във връзка със стремежа на фирмата да обособи съвременна високотехнологична, автоматизирана система за отглеждане на кокошки-носачки е предвидено изграждането на ново производствено хале с капацитет до **53 250** места. С тези параметри, дейността самостоятелно попада в обхвата на Приложение №1 на ЗООС и на основание чл. 91, ал.1 подлежи на задължителна оценка въздействието върху околната среда (ОВОС).

Инвестиционното предложение попада и в обхвата на Приложение № 4 на ЗООС - т. 6.6. „Интензивно отглеждане на птици или свине; а) с над 40 000 места за птици...“ и следва да бъде извършена процедура за получаване на Комплексно разрешително. В тази връзка, Възложителят е заявил писмено намерението си да се приложи оценката по чл. 99а, ал.1 от ЗООС, която ще се разработи и представи към Доклада по ОВОС.

2.2. Местоположение, площи, инфраструктурни връзки и земеползване.

Новото производствено хале ще бъде изградено на площадката в ПИ 000545, в землището на село Багрянка, община Момчилград (фигура 2.2.1).

ПИ № 000525 (торова площадка)

ПИ № 000545 (птицеферма)

Фигура 2.2.1. Местоположение на ПИ № 000545 и торвата площадка в имот 000525 в землището на село Багрянка, община Момчилград.

Според издадената Актуална скица № К01396/01.04.2016 (Приложение 1), имотът е образуван от бившите 000526 и 000527 по Картата на възстановената собственост на село Багрянка, община Момчилград и е разположен в зона, отредена за производствени дейности, съгласно Заповед № 157/28.03.2008 на Кмета на Община Момчилград. В него липсват обекти, подлежащи на здравна защита и обявени, или известни паметници на културното наследство. Не попада, и в близост до него няма, обявени защитени природни територии и зони.

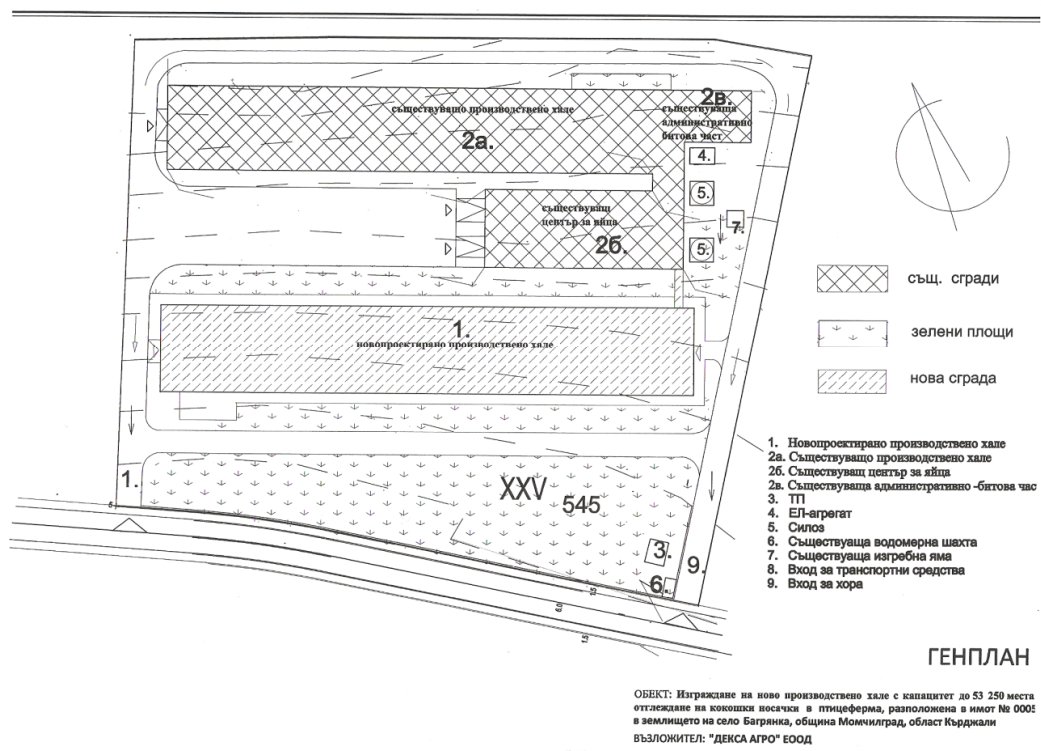
На скицата по КВС (Приложение 1) са ситуирани изградените и действащи елементи, обозначени като „сграда 01–Птицекомбинат с площ 2056 м². Имотът граничи с три Урегулирани поземлени имоти, два, от които са собственост на «ДЕКСА АГРО» ЕООД - №№ 000525 (УПИ VI) и 000528 (УПИ IX), с начин на трайно ползване „за производствени дейности“. В близост от около километър са разположени оранжерии и база за инертни материали. Площадката отстои на около 3 км южно от град Момчилград и на около 18 км южно от областния център Кърджали.

2.3. Етапи за реализиране на инвестиционното предложение.

Инвестиционното предложение ще се реализира на един етап.

2.4. Характеристика на инвестиционното предложение

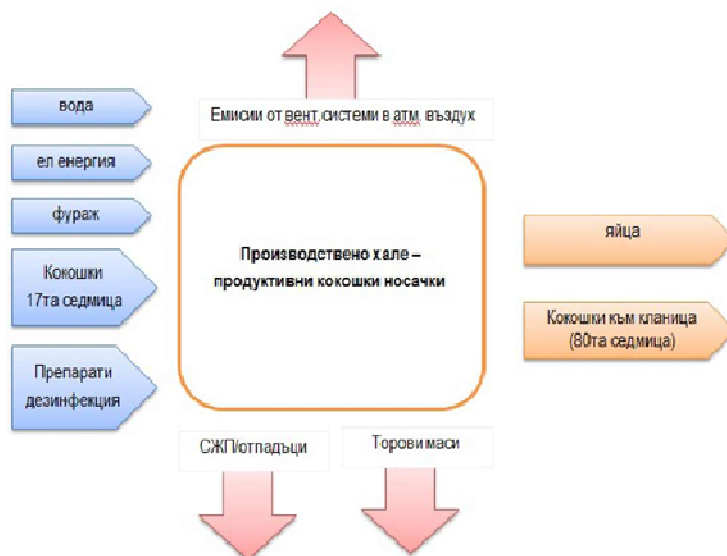
Инвестиционното предложение включва изграждане на нова производствена инсталация с капацитет до 53 250 места за отглеждане на кокошки носачки. Структурата на изградените и бъдещите елементи, предмет на ОВОС, на птицефермата представяме на генерален план на имота, представен в Пр.2 и фиг. 2.4.1.

Фигура 2.4.1 Изградени и бъдещи елементи на птицефермата за отглеждане на кокошки-носачки, разположена в имот № 000545 в землището на село Багрянка, община Момчилград, област Кърджали

2.4.1. Нова производствена инсталация.

Предлаганата принципна производствената схема е представена на фигура 2.4.1.1.

Фигура 2.4.1.1. Предлагана принципна производствената схема

Птиците са от избрания перспективен хибрид **LOHMANN BROWN CLASSIC**. По публикуваните, от фирма „Булагро 97“ АД (<http://www.bulagro.net>), данни, породата притежава продуктивни показатели, представени на Таблица 2.4.1.:

Таблица 2.4.1. Продуктивни показатели на отглеждания хибрид LOHMANN BROWN CLASSIC

Продуктивни показатели		
Продуктивност	Възраст при 50% носливост Пик на носливост	140 - 150 дни 93 % - 95 %
Яйца от кокошка	За 12 месеца За 14 месеца	315 - 320 яйца 355 - 360 яйца
Яйчна маса от кокошка	За 12 месеца За 14 месеца	20.0 - 20.5 кг. 22.5 - 23.5 кг.
Средно тегло на яйца	За 12 месеца За 14 месеца	63.5 - 64.5 64.0 - 65.0
Характеристика на яйца	Цвят на черупката Сила за счупене на черупката	атрактивно кафяв > 40 N
Консумация на фураж	Подрастване 1 - 20 седм. Продуктивност 20 - 80 седм.	7.4 кг. - 7.8 кг. 110 гр. - 120 гр.
Конверсия на фураж	За 12 месеца За 14 месеца	2.0 - 2.1 2.1 - 2.2
Живо тегло	на 20 седм. на 80 седм.	1.6 кг. - 1.7 кг. 1.9 кг. - 2.1 кг.
Преживяемост	Подрастване Продуктивност	97 % - 98 % 93 % - 95 %

Инвестицията ще се осъществи в новопостроена, за целта, сграда с външни размери 96.17 x 16.16 м и общата площ е 1554.11 м². Височината в кота корниз е 4.75 м за осигуряване на достатъчно място във височина за технологичното оборудване и за движението на хранилната система. Височината при билото следва да бъде 6.12 м. Сградата е изградена от метални конструкции (ригел през 6 м) и термопанели с дебелина 6 см, за запазване на ниска температура през летния сезон и намаляване загубите от топлина през зимата. Дебелината на покривния термопанел също е 6 см. Подът на сградата ще е изграден от шлайфан бетон с цел по-лесно поддържане на хигиена. Оборудването за отглеждането на кокошките-носачки изцяло ще отговаря на изискванията на Директива 1999/74 на ЕС от 19.07.1999 г.

Проектът ще е съобразен с всички Европейски изисквания и нормативни актове, действащи в Република България: Наредба № 44 от 20.04.2006 г. за Ветеринарно-санитарните изисквания към животновъдните обекти, издадена от Министерството на земеделието и горите, според която новата сграда е необходимо да бъде отдалечена от съществуващата за отглеждане, на минимум 12 м за избягване на крос контаминация.

Кокошките-носачки ще се отглеждат в евроклетки. Клетката е обособена с гнездо със специална постелка, зона за ровене, система за поене. Оборудването за кокошките-носачки в клетки се разполага в редове от етажи с клетки - 5 реда на 6 етажа. Инсталацията включва 2 130 клетки с размери 244 x 78 см. Всяка клетка е предвидена за 25 кокошки-носачки. Между хранилните корита на батериите ще е осигурено отстояние от минимум 90 см.

Достъпът до сградата, по време на нейното функциониране, ще се осъществява през специално изградена „топла връзка“ – коридор към съществуващите помещения. Там ще бъде разположено оборудването за дезинфекция на крака и ръце преди достъпа до сградата. За сервизни цели се предвижда врата на фасида Изток и голяма врата на фасида Запад.

При изграждането на сградата не се предвижда изграждане на нови пътища или промяна на съществуващите.

Строителството ще се извърши едноетапно - изграждане на сградата и монтиране на технологичното оборудване. Експлоатацията е възможна след успешно проведени 72-часови проби на технологичното оборудване.

При спиране или закриване не са необходими възстановителни мероприятия, сградният фонд остава и може да се използва с друго предназначение. Ще се прилагат стандартни методи на строителство на инсталации и мрежи в сгради и монтаж на технологично оборудване.

Обобщените технико-икономически показатели за имота, след изграждането на вторият етап, ще са :

- Застроена площ – съществуващи и новопроектирани сгради – 3609.93 м²
- Застроена площ - съществуващи и новопроектирани съоръжения – 62 м²
- Плътност на застрояване $P_z = 0,346 < P_{норм.} = 0.80$
- Коефициент на интензивност $K_{инт} = 0.346 < K_{норм.} = 1.5$
- Озеленяване - > 20%

Категория на обекта - V.

Технологичната схема за отглеждане на кокошки-носачки за производство на яйца е съвременна и включва следните основни процеси:

❖ **Зареждане на кокошки-носачки (ярки).** Ярките се получават на възраст 16 седмици, отглеждани във външни ферми. Пренасят се внимателно и се настаняват в клетките, от група с достатъчен брой работници, с цел избягване на стрес и наранявания.

❖ **Отглеждане на кокошки-носачки (от 16 до 70 седмица) и производство на яйца.** Клетките, са оборудвани с улеи за хранене, гнездо със специална постелка, където птиците снасят яйцата, зона за ровене на която през специален отвор се подава фураж, кацалки за почивка на птиците. Храненето и поенето на птиците се осъществява автоматично.

❖ **Хранене на птиците**

Фуражът за птиците се докарва във фермата със специализиран фуражовоз, който след дезинфекция доставя фуража до специализиран бункер за фураж. Предвижда се бункер с обем 49.8 м³, около 30 т (при специфично тегло на фуража 0.65 кг/дм³). Фуражният бункер ще бъде оборудван със система за тегленето му. Системата е изградена от тегловни клетки и дисплей.

Чрез тази система се контролира зареждането му. От бункера, с помощта на транспортен шнек, фуражът достига до системата за хранене в сградата.

Диаметърът на транспортния шнек ще бъде 125 мм, за да се осигури бързо нужното количество фураж за птиците. Необходимият капацитет е 5-6 тона/час.

Храненето на птиците се осъществява автоматично, като броят на храненията и времето за хранене се контролират от часовник(компютър).

❖ **Поене на птиците.**

Клетките са оборудвани с нипелни поилки. Нипелните поилки задължително са оборудвани с капкоуловители за избягване на мокренето на птиците и оборудването. Всяка птица трябва да има достъп поне до 2 различни нипела. Птиците консумират между 200-300 мл вода дневно.

За удовлетворяване на нуждите им е необходимо максимално 15 000 литра вода на ден. Възложителят притежава резервоари за резервна вода, в случай на авария на водподаването. Резервоарите могат да се пълнят дори с водоноска. Водата трябва да бъде с питейни качества. За контрол на наличието на вода на птиците на всички етажи следва да се предвиди алармена система, която следи дали във всяка линия има вода. За дозиране на медикаменти е необходим дозатор за медикаменти, който може да прави разтвори с дебит от 10 л/час до 2500 л/час. За осигуряване на питейната вода се предвижда свързване към наличен водопровод.

❖ **Производство на яйца.**

Яйцата се снасят в специално обособените гнезда и по гравитационен път се подават на лентите за изнасянето им от сградата. Към всеки ред, от клетъчната система, има надлъжни ленти за събиране на яйцата. Това става автоматично, което улеснява персонала и намалява броя на пукнатите и счупени яйца. Чрез системата за предпазване се спират яйцата, преди да попаднат на лентата, като се убива скоростта им и след това плавно се освобождават. Лентите се движат с променлива скорост. От лентите, яйцата се прехвърлят на конвейер за яйца, с широчина 50 см, и чрез него се транспортират до машина за сортиране на яйца в специализирано помещение. Конвейерът за яйца трябва да бъде покрит в частта, която е разположена извън сградата. Капаците трябва да бъдат от неръждаем материал. Цялата система е автоматична и е свързана с централната система за управление и съществуващата сортировъчна машина.

❖ **Обработка на тора**

Под всички клетки са разположени специални полипропиленови ленти. Предназначението им е да изкарват тора от сградата.

Това става 2-3 пъти в седмицата, като торът от тях попада на специален конвейер, разположен в отвор на пода и от там по елеватор се прехвърля на ремарке.

От стартирането на изградената инсталация за отглеждане на кокошки-носачки до момента, се реализира изцяло предаване на генерираните количества торов отпад на селскостопански производители в района без депониране. Чрез договори е осигурена реализацията му и от новата производствена мощност.

Количеството торова маса, по средни стойности за ЕС, отделени от една кокошка-носачка е 0.035 кг/ден. Очакваното общо количество торова маса, отпадаща за един ден от новата производствена сграда, възлиза на 1.864 тона, а за една година приблизително 680 тона. Възложителят разполага и с две обособени торохранилища, извън територията на фермата, описани в т.4.7, където при необходимост торът от фермата може да се транспортира и депонира, с цел постигане на срока за отлежаване и последващо предаване за използване.

❖ **Вентилация**

За осигуряване на необходимия микроклимат в помещенията на птиците е необходима вентилационна система. Микроклиматът в сградата се поддържа и регулира напълно автоматично в зависимост от външната температура, температурата в сградата и относителната влажност, за всички режими на работа (при летни и зимни условия). Предвидена е система (Pads Cooling), при която свеж въздух влиза в сградата, преминавайки през специални охладителни пити, при което се охлажда, в зависимост от температурата на водата, която облива питите до предварително зададените параметри на микроклимата вътре в помещението. За целта са необходими 20 вентилатори с размери 1.38 x 1.38 м. и капацитет около 42 000 м³/ч, разположени на южната фасада на сградата, с предвидени затъмнители, не допускащи дневна светлина, поради изкуствено контролирания светлинен ден на птиците.

❖ **Осветление** За охлаждането на птиците (летен режим на работа) на северната фасада се предвижда монтирането на охладителен панел с дължина 80 м и дебелина 0.15 м, направен от специална импрегнирана хартия. Количеството и посоката на въздуха, проникващ през него, се контролират от въздух водни клапи, разположени пред охладителните панели. Отопление за сградата (зимен режим на работа) не се предвижда, тъй като птиците генерират достатъчно топлина. При повишаване на температурата в помещението се задейства вентилационната система, която регулира температурата до предписаните граници. Работата на охладителната система е съвместно с вентилационната, като се контролира крайната температура в помещението. Осветлението се разполага във всеки коридор и се осъществява от 234 енергоспестяващи лампи по 10 W. Заради височината на самите батерии и осигуряване на равномерно осветление, половината от лампите във всеки ред трябва да могат да се контролират по височина. За контрол на осветеността в сградата трябва да има устройство, което контролира и променя интензитета на светлината.

❖ **Изнасяне на птиците**

Носачките, след 72-седмична възраст и в зависимост от % носливост, се бракуват, изнасят и предават на птицекланниците.

❖ **Подготовка на сградата, преди зареждане на всяка нова партида**

Състои се от механично почистване и дезинфекции на помещението и оборудването, а при необходимост и на ремонтни дейности.

❖ **Пожарна безопасност.**

Съгласно НАРЕДБА Из-1971 от 29.10.2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност в зависимост от функционалната им пожарна опасност подбектите се определят на клас Ф5, подклас Ф5.4.

Категорията по пожарна опасност на помещенията е следната: за сграда за отглеждане на птиците - Ф5Д; Център за яйца и Административно-битова част - Ф5В. Съгласно НАРЕДБА Из-1971, вода за вътрешно пожарогасене е необходима с разход на вода 2.5 л/сек.

Вода за външно пожарогасене е необходима с разход 10.0 л/сек и се осигурява от Противопожарни хидранти, монтирани на площадковия водопровод и от автомобили на районната пожарна служба. В птицевъдната сграда са осигурени два изхода за евакуация на птиците като вратите в тях се отварят по посока на евакуация. При пожар е предвиден механизъм за груповото им освобождаване. Осигурен е път с трайна настилка за противопожарни цели около цялата сграда, за достъп на противопожарните екипи.

През строежа, или в близост до него, не преминават подземни или надземни инженерни проводни, до които е необходимо да се спазват минимални отстояния, съгласно изискванията на Наредба № Из-1971. Сградата ще е проектирана на разстояние 26.00 м от съществуващ трафпост БКТП (Приложение 2; фиг. 2.4.), при нормативно минимално допустимо разстояние - 10.00 м.

В зависимост от функционалната пожарна опасност на птицефермата, е предвидено необходимото оборудване с пожаротехнически средства в помещението за кокошки-носачки - един прахов пожарогасител (6 кг с прах АВС) и втори пожарогасител, на водна основа, с вместимост 9 л.

❖ **Количество и качество на отпадъчните води**

Битово-фекални отпадъчни води. Формират се от санитарните възли в битовите помещения за персонала. Ще се заустват в съществуваща водоплътна изгребна шахта (събирателен безотточен резервоар) с обем около 8.75 м³, откъдето с автоцистерна се извозват за пречистване до градска пречиствателна станция. Среднодневното отпадъчно водно количество е определено при коефициент 0,9 от водоснабдителната норма и възлиза на 0.038 м³/ден за 1 човек. Битово-фекалните отпадъчни води се формират в ежедневната работа на персонала и са замърсени главно с органични вещества и детергенти.

Дъждовни води. Формираните отпадъчни дъждовни води съдържат увлечени, при падането на дъжда върху земната повърхност, фини прахови частици и разтворени газове, част от които са естествени компоненти на атмосферния въздух (O₂ и CO₂), а други са замърсители (SO₂, SO₃, H₂S, NO_x и др.).

Емисиите на вредни вещества (предимно горивни газове) в атмосферния въздух ще съдържат предимно разтворени въглероден диоксид и кислород и по своя състав няма да се различават от тези, паднали над селото. Всички повърхностни води от площадките, следвайки естествения наклон, постъпват в река Върбица.

Производствени отпадъчни води. Не се формират, поради приетата технология за отглеждане на животните и почистване на помещенията.

❖ **Генериране на отпадъци.**

По време на строителството и при експлоатацията на обекта ще се образуват отпадъци, които са класифицирани по Наредба № 2 от 23.07.2014 г за класификация на отпадъците, издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, разгледани подробно в 4.7.

В имота и в близост до него липсват **обекти, подлежащи на здравна защита, обявени паметници на културното наследство, елементи на Националната екологична мрежа.**

2.4.2. Съществуваща производствена база.

Състои се от елементи, представени на генплана в Приложение 2 и на фиг. 2.4, както и на снимковия материал (Приложение 3).

❖ Сграда за отглеждане на птиците.

Сградата за отглеждане на птиците е с външни размери 91.5 x 15.2 м и площ от 1390.8 м². Височината, в кота корниз, е 3.60 м, височината при билото е 5.60 м (Приложение 3 – снимки 1, 2, 13,16, 31). Предназначена е за отглеждане на кокошки-носачки в евроклетки, разположени в 4 реда на 4 етажа. Във всеки един ред има по 23 клетъчни блока с по 108 броя кокошки-носачки (Приложение 3 – снимка 8). Отглеждат се общо 39 744 броя кокошки-носачки. Широчината на клетката е 2 240 мм, а дължината 3 618 мм, с площ на една клетка 8.100 м². При 108 птици в клетка, площта за една птица е 750 кв. см. Този вид клетъчна система се отличава с дълъг живот, благодарение на това, че всички стоманени части са със защитно покритие и са напълно защитени от корозия.

❖ Център за яйца (Приложение 3 – снимки 9, 10,11 и 12)

Предназначението му е за окачествяване, сортиране, опаковане и временно съхранение на яйца. Състои се от:

- Сортировъчно помещение. Яйцата, посредством гъвкав конвейер, постъпват в сортировъчна машина, която напълно автоматично претегля, сортира, маркира и нарежда на кори яйцата.

- Склад за съхранение на яйца. В него, върху европалети, ще се съхраняват опакованите яйца. Складът е снабден с климатична инсталация, поддържаща температура в границите от +5⁰ до +18⁰С.

- Склад опаковъчни материали. В него, върху европалети, се съхраняват опаковъчни материали - кори за яйца, малки опаковки и др

❖ Административно-битова част

Включва стаи за: ветеринарен лекар, технолог, почивка, жената, аутопсия, предверие, санитарни възли, санитарен филтър за мъже и за жени.

Санитарните филтри включват предверие, гардеробно-домашно облекло, баня, WC и гардеробно-чисто облекло дрехи.

- ❖ Постоянна масивна ограда с височина 1.5 м., осигуряваща безопасност на обекта и здравно благополучие на животните (Приложение 3 – снимки 2 и 15);

- ❖ Силоз за фураж (Приложение 3 – снимка 16);

- ❖ Пропусквателен пункт, който е единствен вход за птицефермата, разполагащ с дезинфекционна площадка за транспортните средства и дезинфекционна площадка за хора (Приложение 3 – снимка 1);

- ❖ Инфраструктура на обекта, състояща се от: водопровод, канализация, безотточен събирателен резервоар, ел. мрежи и др.;

Сградите и съоръженията са ситуирани така, че са обособени две зони (Приложение 2 и фиг. 2.4.):

- ❖ Бяла зона с производствена сграда, командни табла на отделните системи, стая за почивка на персонала със санитарен възел и център за яйца;

- ❖ Черна зона - в нея са разположени: пропусквателен пункт, който представлява дезинфекционна площадка за транспортни средства и дезинфекционна площадка за хора; административно-битова част, агрегатно помещение, силоз за комбиниран фураж, трупосъбирателен пункт;

На границата между „бялата зона“ и „черната зона“ е разположен ветеринарно-санитарен филтър, който е единственият вход към бялата зона. Там е и стаята за аутопсия, с вход към бялата и шубер към черната зона, за изнасяне на умрелите птици.

Технологията за отглеждане на кокошки-носачки е максимално близка до описаната за новото производствено хале.

Технологичният процес, в най-общ вид, е следния:

- ❖ **Зареждане на кокошки-носачки (ярки).** Носачките се получават на възраст около 16 седмици, отглеждани във външни ферми. Започват да се хранят с фураж за предпронасяне, което продължава, докато се достигне 2 % носливост.

- ❖ **Отглеждане на кокошки-носачки (от 16 до 72 седмица) и производство на яйца.** Клетките, са оборудване с улеи за хранене, гнездо със специална постелка, където птиците снасят яйцата, зона за ровене, на която, през специален отвор, се подава фураж, кацалки за почивка на птиците. Храненето и поенето се осъществява автоматично.

- ❖ **Хранене на птиците.**

Фуражът за птиците се докарва във фермата със специализиран фуражовоз, който след дезинфекция доставя фуража до специализиран бункер за фураж с обем 49.8 м³, около 30 т (Приложение 3 – снимка 16). Оборудван е със система за тегленето му. От бункера, с помощта на транспортен шнек, фуражът достига до системата за хранене в сградата. Храненето на носачките се извършва чрез верижно-улейна хранилка, по една за всеки етаж на клетковите батерии – общо 16 броя. Представлява улей със заоблен край, който не позволява разпиляването на храната. За всяка птица са осигурени 12 см хранителен фронт. Хранителната система има възможност за регулиране на количеството подавана храна. Броят на храненетата на птиците, през деня се, осъществява автоматично, по предварително зададена програма, която се контролира от часовник (компютър).

❖ Поене на птиците.

Клетките са оборудвани с нипелни поилки, разположени в средата на помещението, позволяващи свободен достъп на всяка птица до поилките. На върха на стеблото на нипела винаги има капка вода. Птицата, която пожелае да пие, клъвва стеблото в зоната на капката, то се повдига леко, потича вода и се образува нова капка. Нипелните поилки задължително са оборудвани с капкоуловители за избягване на мокренето на птиците и оборудването. Всяка птица трябва да има достъп поне до 2 различни нипела. Птиците консумират между 250-350 мл вода дневно. За удовлетворяване на нуждите им е необходимо максимално 14 000 литра вода на ден. Възложителят притежава два резервоара за резервна вода с обем по 10.0 м³, осигурени в случай на авария във водоподаването. Поилната система е снабдена с медикатор за автоматично подаване и смесване на медикаменти или витамини.

❖ Микроклимат.

Микроклиматът в сградата се регулира автоматично, в зависимост от външната температура, температурата на сградата и относителната влажност. Вентилационната система е напречна. По южната дължина на сградата са разположени вентилатори, а по северната стена са разположени въздухопроводни /входни/ клапи за чист въздух (Приложение 3, снимки 2, 3, 4, 13). Микроклиматът в сградата се контролира от компютър.

В резултат на ниското налягане, в сградата нахлува отвън чист въздух, който се разпределя равномерно из цялото помещение, без да образува течение. Вентилаторите и клапите са изчислени така, че да осигуряват достатъчно чист въздух за птиците. Капацитетът на вентилаторите и площта на всички въздухопроводни клапи е съобразена с вентилационните норми за кокошки-носачки.

❖ Система за събиране на яйца.

Системата е автоматизирана и свързана със системата за управление. Представена е от ленти, които са разположени по цялата дължина на клетковите батерии. Чрез тях, яйцата се предвиждат до вертикален елеватор, който ги поема от отделните етажи и отвежда до гъвкав конвейер, доставящ яйцата до центъра за яйца (Приложение 3 – снимки 9, 10, 11 и 12).

❖ **Осветление.**

Осветителните тела са разположени между редовете, над технологичните пътеки и са свързани със системата за управление на степента на осветеност, което е от основните изисквания на ЕС за хуманно отношение. Осветлението през деня е последвано от полумрак с достатъчна продължителност за успокояването им, който преминава в пълна тъмнина с цел да се осигури почивка на кокошките и да се предотвратят здравни проблеми, като имуносупресия и очни аномалии.

❖ **Торова маса.**

Системата за изхвърляне на тора е представена от торови ленти, разположени на всеки етаж на клетковите батерии. Чрез тях, той попада на напречната линия и от там се изхвърля извън сградата с помощта на наклонен транспортър. Извършва се 2 – 3 пъти седмично. Торовата маса излиза от сградата с 40 % влажност. Това се постига благодарение на специална система за изсушаване ѝ, която е разположена под всеки етаж на клетковите батерии.

Количеството торова маса, по средни стойности за ЕС, отделени от една кокошка-носачка е 0.035 кг/ден. Общото количество торова маса, отпадаща за един ден от действащата производствена сграда възлиза на 1.392 тона, а за една година приблизително 508 тона. Просушената торова маса, чрез наклонения транспортър, се товари директно на специализирано транспортно средство, собственост на фирмата, и се изнася незабавно (Приложение 3 – снимки 2, 5, 6, 7).

До момента се реализира 100 % незабавно предаване на генерираните количества на земеделските производители в района, без депониране. Чрез договори е осигурена реализацията му и от новата производствена мощност. За обезпечаване на възможността от възникване на екстрени ситуации, Възложителят подготвя две обособени тороохранилища извън територията на фермата.

Площадката в землището на село Соколино е с площ 6.103 дка и е с начин на трайно ползване „стопански двор“, а втората е в УПИ VI-имот №000525 (фиг.2.1.1.) в землището на село Багрянка, собственост на Възложителя (Приложение 7). При необходимост, торът от фермата може да се транспортира и депонира, и след отлежаване да се предава за използване.

2.5. Използвани природни ресурси по време на изграждането и експлоатацията на обекта.

2.5.1 Използвани природни ресурси по време на изграждането на птицефермата.

По време на изграждането на новото производствено хале ще бъдат вложени основни строителни материали като бетонови разтвори, различни профили арматурно желязо, тухли, водопроводни тръби PE, PVC и др., електрически проводници, алуминиева дограма, изолационни панели, стъкла, ацетилен, вода, въздух... Точните количества ще бъдат определени, съгласно количествените сметки към техническите проекти. Влагат се еднократно. В т. 3.2.1. е представена предпочитаната съвременна строителна технология - сглобяем тип - сухо строителство, при която, с прилагането на изготвени предварително по иновационни технологии изолационни панели и други типови елементи, се намалява драстично количеството на използваните вода и строителни разтвори. Традиционните строителни материали като бетонови разтвори, камъни, чакъл ще се използват при изграждането на фундамента. Транспортират се, готови за употреба, със специализиран транспорт и се влагат еднократно и в точно изчислените количества от строителната фирма в рамките на деня. Очакваните количества при различни видове строително-монтажни работи са:

- ❖ Трамбован трошен камък – 1.2 м³;
- ❖ Кофражни елементи – 1.7 м³;
- ❖ бетон C10/12 и C25/30- 675.2 м³;
- ❖ Армировъчна стомана B 500 B – 67 м³;
- ❖ Конструкционна стомана S235 (елементи + 10% планки и заварки) - 68 м³.

Технологията не предвижда използването на варови разтвори, тъй като не е свързана с тухлени и каменни зидарии или измазване на стени и тавани.

Като енергийни източници, по време на строителството, ще се използват традиционните електрическа енергия, горива.

2.5.2. Използвани природни ресурси по време на експлоатацията на птицефермата.

В производствения процес на птицефермата ще се използват суровини, спомагателни материали и енергийни източници.

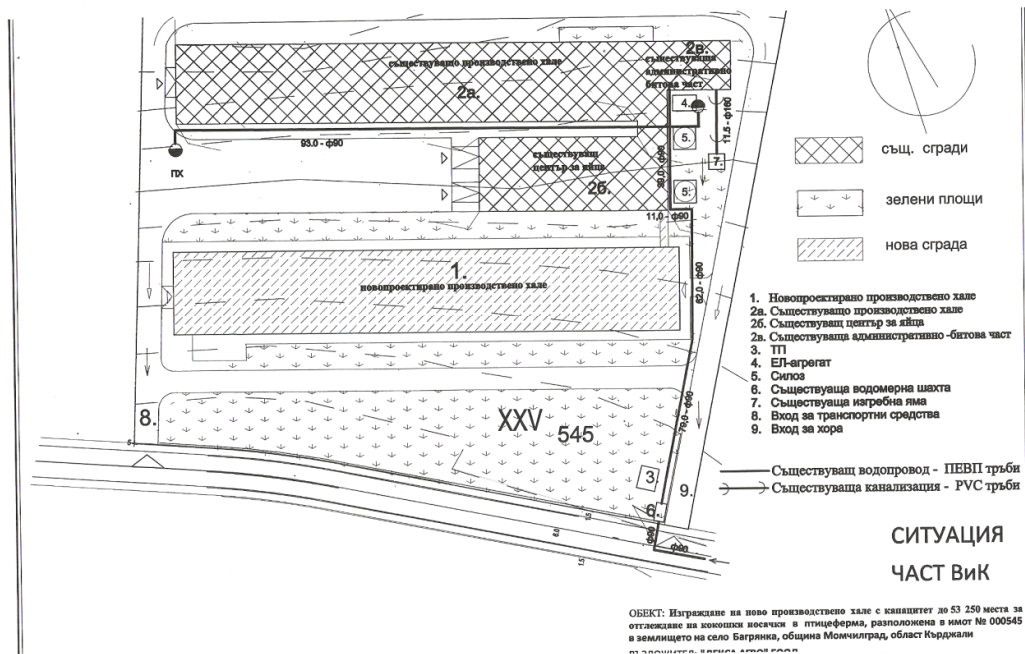
❖ Фураж за кокошки-носачки .

Ще се използват готови фуражни смеси, доставени от производители на комбиниран фураж с техен транспорт. Съгласно, заключения за НДНТ, вкл. приети с Решение на ЕК, консумацията на една птица за година е в границите на 34 – 47 kg/птица/год, което представлява 42.5 – 58.8 т/1000 птици/цикъл. Предвид натрупания опит, консумацията на комбиниран фураж е 54.4 т/1000 птици/цикъл и се очаква годишното потребление при две производствени сгради да е **5 058.874 т.**

❖ **Електрическа енергия.** Захранването с ел.енергия се осъществява от бетонен-комплектен-трансформаторен-пост (**БКТП**), изграден в границите на имота, от който е захранена действащата птицеферма. Очакваната годишна консумация на ел.енергия е **392 MWh** .

❖ **Вода.** Обектът е водоснабден с вода за питейно-битови нужди от селищния водопровод на град Момчилград, посредством водопроводно отклонение ф90мм ПЕВП тръби и дължина 760 м. На площадката има изградена водопроводна мрежа, с диаметър Φ 90 мм, подаваща вода към консуматорите. Необходимите водни количества за питейно-битови нужди са определени при водоснабдителна норма 45 л/ден (14.1 л макс/час) за работещ, 25 л/ден (9.4 л/ макс/час) - за служител и 0.2-0.3 л/ден за кокошка-носачка. Необходимото максимално водно количество обща вода за питейно-битови нужди при съществуващо положение е средногодишно водно количество 131.4 м³/г, а след разширението - средногодишно водно количество 229.9 м³/ год.

Необходимото максимално водно количество вода за поене и охлаждане при съществуващо положение –средногодишно водно количество 4350.8 м³/ год, а след разширението – общо средногодишно водно количество 10183.5 м³/ год. Ситуацията, по отношение на изградената водопроводна и канализационна мрежа, е представена в Приложение 4 и на фиг.2.5.2.

Фигура 2.5.2. Ситуация част Вик.

❖ **Дезинфектанти и препарати за дезинсекция и дератизация.** Тези дейности се осъществяват до момента и ще се осъществяват от специализирана външна фирма по договор /Приложение 5/.

Ежедневно за дезинфекция се използват три препарата, представени в Приложение 5 и в т. 4.9.

- CID 20 - за дезинфекция на влизащите транспортни средства;
- HMI SCRUB AL - за дезинфекция на ръце;
- CID 2000 – за дезинфекция на питейната вода на птиците.

Съхраняват се в малко изолирано помещение за дезинфектанти, обозначено като „Склад ВМП“ при влизане в производствената сграда (черна зона). Очакваното общо количество препарати е до 0.4 м³/год. На територията на птицефермата не се съхраняват ветеринарно-медицински препарати. Внасят се и се използват само от ветеринарния лекар, с който Възложителят е сключил договор и който изцяло обслужва дейността.

❖ **Картонени кори за яйца (овоцелови табла)** - около 1 125 000 броя/год. (18 тона/год.);

❖ **Картонени кашони** – около 148 500 бр./год. (13.454 тона/год.);

❖ **Горива.** В производствения процес не се предвижда съхраняването на твърди, течни или газообразни горива. Фирмата разполага единствено със специализиран камион за изнасяне на торов отпад и мотокар, зареждани на бензиностанция в град Момчилград. Дизеловото гориво може да бъде използвано инцидентно при работа на резервния дизелов агрегат, осигуряващ захранването при аварии на електрическото захранване. Поместен е в специално обособено, защитено и обозначено помещение (Приложение 2- позиция 4; Приложение 3- снимки 1, 17,18, 19, 20, 21). Представява съвременен, високоефективен, надежден, шумоизолиран и качествен агрегат за ток с двигател Volvo. Резервоарът е с вместимост 400 литра.

Обслужва се изцяло от специализирана фирма, която при необходимост извършва зареждане. Не се налага съхраняване на отделно гориво на територията на птицефермата.

❖ **Основните транспортни и товаро-разтоварни дейности** на площадката ще се извършват с транспортни средства на доставчици и клиенти на птицефермата. Фирмата разполага единствено със специализиран камион за изнасяне на торов отпад и мотокар.

❖ **Отоплението на административно-битовите помещения** ще се осъществява чрез уреди, използващи електроенергия.

2.6. Социален ефект, рискови работни места, осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

За нуждите на разширеното производство се предвижда назначаването на 6 човека на постоянен трудов договор. Птицефермата, в цялост, ще осигури работа на 15 души постоянен персонал.

2.7. Стойност на инвестиционното предложение.

Стойността на предвиденото изграждане на нова производствена сграда е приблизително 1 100 000 лева.

3. АЛТЕРНАТИВИ ЗА МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ И/ИЛИ АЛТЕРНАТИВИ НА ПРЕДЛАГАНИТЕ, ОТ ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ, ТЕХНОЛОГИИ И МОТИВИТЕ ЗА НАПРАВЕНИЯ ИЗБОР, ПРЕДВИД ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛЮЧИТЕЛНО “НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА”.

3.1. Алтернативи по местоположение на площадка.

Реализацията на инвестиционното предложение, в границите на ПИ 000545, в землището на село Багрянка, община Момчилград, където е налице функционираща вече птицеферма, е безспорно най-изгодно, както от икономическа гледна точка, така и с най-малко въздействие върху околната среда, поради което не сме разгледали алтернативи по местоположение.

3.2. Технологични алтернативи.

3.2.1. Строителни алтернативи.

Предвид разгледаната, в т. 4.1., климатична характеристика на района, изпъкват предимствата на леките конструкции, силно приложими за птицефермите от затворен тип. Ще се използват сглобяеми компоненти, които отговарят на изискванията за устойчиво развитие и екологична ефективност. Сградата е здрава, устойчива, по-добре топлоизолирана, по-машабируема в зависимост от нуждите, по-икономична (икономии на 20 % от инвестициите) – използват се по-малко материали, вода (сухо строителство), енергия, транспорт и съоръжения и генерира малко отпадъци. Панелите са изработени от екологично чисти компоненти и рециклируеми материали, насърчаващи намаляването на емисиите на CO₂. Готовите стени са леки конструкции от панелен тип и лесно могат да бъдат издигнати без подпори. Бързият и лесен монтаж позволява да се намалят разходите за строителство. Намаляване на количеството бетон, според подхода „намалени бетонови основи“, при който се намалява загубата на вода от различни елементи - подове, стени и покриви. Лекотата на монтажа изисква по-малко неспециализирана работна ръка. Конструкцията на сградата е водонепроницаема. Отделните компоненти имат ниско тегло и малки размери, което от своя страна води до намаляване на транспортните разходи.

3.2.2. Алтернативи за отглеждане на кокошки-носачки.

Избрана е алтернатива за интензивното отглеждане на птици, отговаряща на Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2003, който описва най-добри налични техники в ЕС в тази област. Концепцията на НДНТ за ферма, означава винаги и прилагането на добри земеделски практики и хранителни мерки, в комбинация с тези за конструкция и оборудване на птицевъдните сгради.

В новата производствена сграда ще се съхрани прилаганата техника за клетъчно. Пълна информация, за предвидените параметри на дейността в птицефермата и сравнение със съответната НДНТ и българското законодателство, е представена в приложената, към Доклада за ОВОС, Оценка за прилагане на най-добри налични техники по чл.99А, ал. 1 от ЗООС.

Резултатите от изготвената оценка дават предпочитание на Алтернативата, включваща системи от клетки за отглеждане на кокошки-носачки, подредени във вертикални редове с транспортни ленти под тях за събиране и ускорено изсушаване с въздух на птичите фекалии, с възможност за изнасянето и транспортирането им до ползвател.

При необходимост е осигурено временното им съхранение в две торохранилища.

При сравнението е установено, че предвидената технология в новата производствена сграда, както и използваната в момента, във птицефермата за кокошки-носачки в землището на село Багрянка, община Момчилград, **напълно съответства** на най-добрите налични техники, разгледани и препоръчани в референтните документи.

3.2.3. „Нулева“ алтернатива .

Съгласно т. 26 от Допълнителни разпоредби към ЗООС, „Нулева алтернатива“ е възможността да не се осъществява дейността, предвидена в инвестиционния проект. При тези условия, се запазва съществуващата база, техника и технология на производство в птицефермата.

Нереализацията на инвестиционното предложение създава предпоставки за изграждане на нови производствени мощности в неурбанизирани нови терени, което води до значително по-силно въздействие върху околната среда. В този смисъл „нулева алтернатива“ в случая не е удачен вариант.

4. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, КОИТО ЩЕ БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ В ГОЛЯМА СТЕПЕН ОТ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КАКТО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ ТЯХ. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОТЕНЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.

4.1. Атмосферен въздух. Климатични и метеорологични фактори.

4.1.1 Характеристика и анализ на климатичните и метеорологичните фактори, с отношение към обекта и оценка на качеството на атмосферния въздух (по налични данни).

Районът попада в климатичния район на Източно-Родопските речни долини, Южнобългарска климатична подобласт, Континентално-Средиземноморска климатична област. Теренът е равнинен, открит и неурбанизиран, поради което потенциалът на замърсяване на въздуха е много нисък (под 10% тихо време) от този за ст. Крумовград, което не налага да се зложат специфични мерки за ограничаване на праховото замърсяване при строителство и замърсяване с вентилационните газове.

Валежите са от високите в страната и имат подчертано очистиращо действие за атмосферния въздух. Мъглите, годишно, се наблюдават средно в около 20 дни. Те имат продължителност до 1 ден в около 80% от случаите през зимните месеци и няма да доведат до задържане на атмосферни замърсители в приземния атмосферен слой, което да влоши качеството на атмосферния въздух в района на ИП.

4.1.2. Емисии в атмосферния въздух – вид, източници, пречиствателни съоръжения.

В района няма организирани източници на емисии в атмосферния въздух. Битовите източници на емисии от селата наоколо не могат да окажат кумулативно въздействие върху качеството му с ниските емисии от площадката на инвестиционното предложение. Качеството на атмосферния въздух е единствено под влияние на емисиите от слабия трафик по отклонението от път II-59 до село Багрянка. Атмосферният въздух не е трайно замърсен.

По време на строителните работи по изграждане на новата сграда ще се наблюдава увеличение на емисиите на определени вредни вещества и прахови частици, дължащи се на работата на строителни машини по земно-изкопни и транспортни дейности. Общото количество на парникови газове, изразени в CO₂-екв. са 79.93 тона за периода на строителството. Горните количества емисии се изпускат директно в атмосферния въздух от ауспусите на техниката с ДВГ. Праховите емисии, дължащи се на земно-изкопни дейности по изграждане на сградата са незначителни и временни. Фазата на строителството, като цяло, е ограничена и няма да окаже значим ефект върху качеството на атмосферния въздух и околната среда.

По време на експлоатацията се отделят:

Амоняк. Главен източник е хидролизата на уреята до амониев карбонат ((NH₄)₂CO₃) и амоняк (NH₃) чрез ензима уреаза, който се отделя в испражненията.

Азотен оксид. Азотният оксид (NO) се формира чрез нитрификацията на повърхностните слоеве на птичия тор.

Неметанови летливи органични съединения (NMVOC). Те са вследствие на несмлян протеин, изхвърлен с екскрементите. Продължителността на изсъхване на птичия тор се отразява на NMVOC емисиите.

Фини прахови частици (ФПЧ). Тези емисии са основно от храната (80-90%), както и от перата и изсушения тор.

Метан (CH₄) и диазотен оксид (N₂O). Главен източник на емисии на метан и диазотен оксид са чревната ферментация и изсушаване на птичия тор.

Интензивно миришещи вещества. Различните системи за управление на птичия тор във фермите за отглеждане на кокошки-носачки, водят до различни нива на емисии на интензивно миришещи вещества (ИМВ), които се оценяват в европейски единици за миризми (European Odour Unit) на метър кубичен въздух (OU_E/m³).

Организираните изпускателни устройства при експлоатация са 18 броя аспирационни вентилатори на съществуващата сграда (10 с максимален капацитет 16 000 м³/

Поради абсолютната изолираност на помещенията за отглеждане на птици, неорганизиран източник на амоняк и съответно неприятна миризма ще бъде само изходът на транспортърната лента на птичи тор до транспортното средство, в което той се прехвърля. Тъй като торът излиза от производствената зона полусух (40% влажност), практиката от досега показва, че неприятната миризма от транспортърната лента се разпространява на не повече от 5 м.

Основните източници на неорганизираните емисии са единствено автомобилите, които влизат в обекта.

При аварии, емисиите на вредни вещества, както по време на строителството, така и по време на експлоатацията, са от възникване на пожар (умишлен или неумишлен).

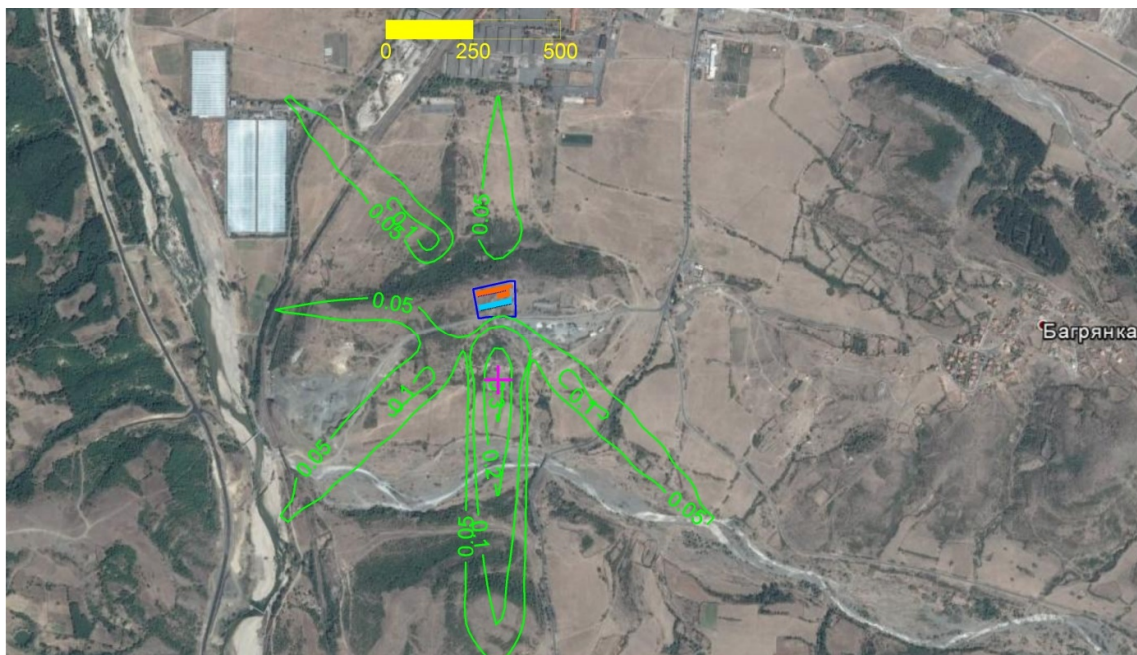
4.1.3. Оценка на въздействието върху атмосферния въздух, съобразно действащите, в страната, нормативна база, критерии и стандарти.

Определянето на зоните на замърсяване от емисиите на вредни вещества е направено по Методика за изчисляване височината на изпускателните устройства, разсейването и очакваните концентрации на замърсяващи вещества в приземния слой на атмосферата – програмен продукт PLUME (от 25 февруари 1998 г., приета от Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Министерството на здравеопазването). Използван е и програмният продукт SUPERPOSITION, за получаване на приземните концентрации при повече от 10 източника. Разгледани са всички замърсители, които ще се емитират след реализация на инвестиционното предложение,

Не са превишени сриедногодишните норми за опазване на човешко здраве, нито съответните долни оценъчни прагове (ДОП) за нито един замърсител. Не е превишен и нито един праг за разпространение на ИМВ.

За пълнота на изследването на **Error! Reference source not found.3.1.** са показани прогнозните нива на експозиция на интензивно миришещи вещества (ИМВ) на средногодишна база. На фигурата контурът на площадката на „ДЕКСА АГРО“ЕООД е показан в синьо (—), в тъмно оранжево (—) е дадена сградата за отглеждане на 39 744 птици, а в светло синьо (—) новата сграда на ИП - отглеждане на 53 250 птици. Изолиниите в зелено (—) имат размерност OU_E/m^3 . Максималната получена концентрацията има стойност $0.3274 OU_E/m^3$, като местоположението ѝ е отбелязана е с розово кръстче.

Годишното замърсяване на атмосферния въздух, след реализация на инвестиционното предложение, няма да оказва отрицателен ефект върху населените места и екосистеми в района на ИП по отношение, както на вредните вещества във вентилационните газове, така и по отношение на неприятни миризми.

Error! Reference source not found.3.1. Годишно поле на разпространение на интензивно миришещи вещества.

Важна характеристика е **максималното възможно замърсяване**, което може да се получи при зададени източници, като се определят както максималната стойност на замърсяването, така и метеорологичните условия, при които то се получава. Това е и единствената характеристика на замърсяването, която може да се получи в случай, че изобщо липсват метеорологични данни за даден район.

Error! Reference source not found.3.2. Еднократно поле на разпространение на интензивно миришещи вещества.

На Error! Reference source not found.3.2. е показано максималното еднократно поле на разпространение на ИМВ, като изолиниите имат размерност на OU_E/m^3 .

Областта в тъмно синьо, която е с концентрации над долната пределната норма за ИМВ от $1.5 OU_E/m^3$, е далеч от районите (населените места). Областта на еднократно максимално ниво на ИМВ се получава при югоизточен вятър (посока 135°), който има честота на поява 12.6% от случаите на вятър на годишна база – Фигура 4.1.1.3.

Краткотрайното замърсяване на атмосферния въздух, след реализация на инвестиционното предложение, по отношение, както на вредните вещества във вентилационните газове, така и по отношение на неприятни миризми няма да оказва отрицателен ефект върху населените места и екосистеми в района на инвестиционното предложение.

От направеното изследване за въздействието върху атмосферния въздух на инсталациите на „ДЕКСА АГРО“ ЕООД, след реализация на инвестиционното предложение, могат да се направят следните изводи:

- ❖ Обектът няма да оказва дълготрайно отрицателно въздействие върху атмосферния въздух, както по отношение на разгледаните замърсители, така и по отношение на неприятни миризми. Няма и концентрации над нормите за опазване на природните екосистеми.

- ❖ Обектът няма да оказва кумулативно въздействие Краткотрайно

- ❖ Обектът няма да оказва краткотрайно въздействие върху атмосферния въздух както по отношение на разгледаните замърсители, така и по отношение на неприятните миризми.

В годишен и краткосрочен аспект, качеството на атмосферния въздух

няма да бъде повлияно отрицателно след реализация на инвестиционното предложение на „ДЕКСА АГРО“ ЕООД, като въздействието е приемливо в локален, регионален и трансграничен мащаб.

4.2. Повърхностни и подземни води. Зони за защита на водите.

4.2.1. Повърхностни води – характеристика на съществуващото състояние.

Реките, в разглеждания район, са част от Беломорския водоносен басейн и попадат в хидроложка област със средиземноморско климатично влияние върху речния отток. Основно водно течение е *Река Върбица* - десен приток на река Арда, вливаща се в язовир „Студен кладенец“.

Съгласно ПУРБ 2010-2015 и Приложение NoA1-1 „Списък на повърхностните ВТ в басейна на река Арда и определените типове”, прилежащият участък от реката попада в Повърхностно водно тяло „Река Върбица и притоците от град Златоград до устие” с код BG3AR400R074 от типа „пресъхващи реки” (TP 011011).

На територията на община Момчилград няма пунктове за мониторинг на повърхностни води.

Инвестиционното предложение не засяга зони за защита на водите с изключение на 33 „Родопи-Средни”, не попада в уязвима зона или санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници, но е в „чувствителна зона” на база Заповед № РД-970/28.07.2000 на Министъра на околната среда и водите.

Съгласно Проекта за плана за управление на речните басейни на Басейнова дирекция «ИБР» 2016 -2021, няма съществени промени във водните тела.

4.2.2. Подземни води - характеристика на съществуващото състояние.

Площадката на инвестиционното предложение попада в Рило-Родопската хидрогеоложка област, Източнородопски район, над Подземно водно тяло „Пукнатинни води Източно Родопски комплекс” с код BG3G0000Pg028. Подземните води в района са с плитка циркулация, непостоянен дебит и нива, свързани най-вече с климатичните условия, валежите и топенето на снеговете. Съгласно Плана за управление на речните басейни в Източнореломорски район 2010-2015, мониторингът, който се извършва за подземните води, е за качеството (химично състояние) и за количеството (количествено състояние). Състоянието на водно тяло BG3G00000Pg028 - „Пукнатинни води Източно-Родопски комплекс” в химичното състояние и количествено състояние се определя като добро.

4.2.3. Характеристика на водоизточниците и водопотреблението за обекта.

На територията на разглеждания обект няма водоизточници за питейни и минерални води и санитарно-охранителни зони, учредени около тях.

Обектът е водоснабден с вода за питейно-битови нужди от селищния водопровод на гр. Момчилград, посредством водопродно отклонение ф90 мм ПЕВП тръби и дължина 760 м. На площадката има изградена водопроводна мрежа с диаметър Φ 90 мм, подаваща вода към консуматорите. За осигуряване на необходимото водно количество, за противопожарни нужди, са монтирани два ПХ 70/80. Необходимите водни количества за **питейно-битови нужди** са определени при водоснабдителна норма 45 л/ден (14.1 л макс/час) за работещ; 25 л/ден (9.4 л макс/час) - за служител и 0.2-0.3 л/ден - за кокошка-носачка.

При разработването на проекта по част ВиК, следва да се осигурят необходимите водни количества за питейно-битови нужди за персонала, вода за поене на кокошките и противопожарни нужди.

Необходимите водни количества за питейно-битови нужди са:

- Съществуващо положение
 - средно денонощно водно количество 0.36 м³/ден
 - максимално денонощно водно количество 0.65 м³/ден
 - средно часово водно количество 0.027 м³/ч
 - средногодишно водно количество 131.4 м³/год
- След разширението
 - средно денонощно водно количество 0.63 м³/ден
 - максимално денонощно водно количество 1.13 м³/ден
 - средно часово водно количество 0.047 м³/ч
 - средногодишно водно количество 229.9 м³/год

Необходимите водни количества за технологични нужди са :

- Съществуващо положение
 - средно денонощно водно количество 11.92 м³/ден
 - максимално денонощно водно количество 14.3 м³/ден
 - средно часово водно количество 0.9 м³/ч
 - Средногодишно водно количество 4350.8 м³/год
- След разширението общо
 - средно денонощно водно количество 27.9 м³/ден
 - максимално денонощно водно количество 33.4 м³/ден
 - средно часово водно количество 2.08 м³/ч
 - средногодишно водно количество 10183.5 м³/год

- за противопожарни нужди. Съгласно чл. 172 и табл. № 16, вода за външно пожарогасене е необходима с разход 10.0 л/сек и се осигурява от противопожарни хидранти, монтирани на площадковия водопровод и от автомобили на районната пожарна служба.

4.2.4. Източници на замърсяване - количество и качество на отпадъчните води.

Производствени отпадъчни води не се формират поради начина и приетата технология за отглеждане на животните и почистване на помещенията.

Битово-фекалните отпадъчни води се формират в ежедневната работа на персонала. Този тип води са замърсени главно с органични вещества и детергенти.

Среднодневното отпадъчно водно количество е определено при коефициент 0.9 от водоснабдителната норма и възлиза на :

- Съществуващо положение
 - Средноденонощно водно количество: $Q_{\text{ср.ден}} = 0,324 \text{ м}^3/\text{ден}$
 - Средномесечно водно количество: $Q_{\text{ср.мес}} = 9.72 \text{ м}^3/\text{мес}$
 - Средногодишно водно количество: $Q_{\text{ср.год}} = 116.64 \text{ м}^3/\text{год}$
- След разширението общо
 - Средноденонощно водно количество: $Q_{\text{ср.ден}} = 0.567 \text{ м}^3/\text{ден}$
 - Средномесечно водно количество: $Q_{\text{ср.мес}} = 17.01 \text{ м}^3/\text{мес}$
 - Средногодишно водно количество: $Q_{\text{ср.год}} = 204.12 \text{ м}^3/\text{год}$

Формираните при съществуващото положение и след разширението битови отпадъчни води ще се заустват в съществуващата водоплътна изгребна шахта (Приложение 3, сн.21; фиг. 2.5.2) с обем около 8.75 м^3 , която ще има капацитет да поеме 15 дневно водно количество. Периодично (на 15 дни) ще се извозват с автоцистерна за пречистване до градска пречиствателна станция.

Ще се формират Повърхностно-дъждовни води в резултат на валежи, попаднали на площадката. Съдържат увлечени, при падането на дъжда върху земната повърхност, фини прахови частици и разтворени газове, част от които са естествени компоненти на атмосферния въздух (O_2 и CO_2), а други са замърсители (SO_2 , SO_3 , H_2S , NO_x и др.). Емисиите на вредни вещества (предимно горивни газове) в атмосферния въздух ще съдържат предимно разтворени въглероден диоксид и кислород и по своя състав няма да се различават от тези, паднали в жилищните райони на селото.

При площ на площадката 1.0607 ha и при приета средна стойност за коефициента на върховия отток $\psi = 0.32$, максималното водно количество, което ще се формира е $Q_{\text{max}} = 0.35 \text{ м}^3/\text{s}$

Всички повърхностни води от площадките ще се заустват на прилежащия терен и следвайки естествения наклон ще постъпват в река Върбица.

4.2.5. Прогноза и оценка на очакваните изменения в режима на водните обекти, вследствие реализацията на инвестиционното предложение.

Основните мерки за постигане на целите по ПУРБ са свързани с прилагане на добри земеделски практики за намаляване на замърсяването на водите с N и P. В отпадъчните води не се съдържат вещества от списък I и списък II и Приложение 2 на Наредба № 6/09.11.2000 за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти и Приложения №№ 1 и 2 на Наредба № 1/10.10.2007 за проучване, ползване и опазване на подземните води. Инвестиционното предложение не попада и не граничи с пояси на санитарно-охранителни зони и в неговия обсег няма водоизточници за питейно-битово водоснабдяване.

Предвид местоположението на фермата, околния релеф, надморска височина и отдалечеността ѝ от водни обекти, може да се направи извода, че няма вероятност от наводнение на територията на обекта.

Оценка на значимостта на въздействията върху повърхностните и подземни води:

- Териториален обхват – малък;
- Значимост – незначително;
- Вид – непряко;
- Продължителност – дълготрайно;
- Честота – постоянно;
- Кумулативен ефект – не се очаква;
- Възможност за възстановяване – да.

4.3. Геоложка основа, земи и почви

4.3.1. Характеристика и анализ на геоложката основа. Подземни богатства.

По отношение на морфоструктурата, районът попада в Източнородопското структурно понижение, което от своя страна е заето от морски палеогенски седименти и еруптивни маси.

4.3.2. Характеристика и състояние на почвите в района.

Почвите в района са канелено-горски /LUWISOLS - FAO-UNESKO, 1988/, характерни за хълмистите и предпланински райони и подножията на почти всички планини в Средна и Южна България, По поречията на реките Върбица и Нановишка са разпространени *алувиални и делувиално-ливадни почви*.

През 2015 г. в изследвания район не са констатирани замърсявания на почвите в района с пестициди, устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти, засоляване и киселяване на почвите, нерегламентирано изхвърляне на отпадъци

4.3.3. Прогноза и оценка на въздействието върху геоложката основа и почвите на територията на обекта и земеползването в района.

В резултат на предвиденото разширение, не се засяга геоложката основа и находища на подземни богатства.

При разширението на птицефермата

При изграждането на производствената сграда и инфраструктурата, неминуемо ще се унищожи почвата на местата на изгражданите обекти. При строителството задължително ще се иземе хумусния слой и ще се депонира временно до бъдещо му използване при рекултивацията на терените, оформяне на зелени площи около сградите и зелените пояси и живи плетове около имота (фермата). В периода на строителството ще се генерират прахово-газови емисии от земно-изкопните дейности и от транспортната и строителната техника, но разпространението им ще бъде най-вече на и около самата площадка.

През летните месеци е необходимо да се извършва оросяване на обслужващите пътища и площадки. Не се очаква замърсяване на съседните земи.

Евентуално замърсяване на почвата с нефтопродукти може да се очаква от неизправна транспортна техника. То би имало локален характер – на отредения терен. Всички евентуални нарушения в граничещи, с терена, земи ще бъдат възстановени след приключване на строителните работи.

Обобщена оценка за въздействие по време на строителството:

- *Степен на въздействие:* незначителна, както по териториален обхват, така и по количество на прахови емисии;

- *Продължителност на въздействието:* временно, само по време на строителните работи и териториално ще е съсредоточено на работната площадка. Не се очаква негативно въздействие върху почвените свойства на околните терени;

- *Честота на въздействието:* само по време на строителството;

❖ При експлоатацията на птицефермата:

Ще се извърши рекултивация на останалите незастроени и увредени, в някаква степен при строителството, терени, обозначени на фиг.2.4.1.

След техническата рекултивация ще се извърши и биологична. Целесъобразно е затревяване с тревна смеска, адекватна по състав на условията в района, засаждане на фиданки от дървесни и храстови видове, с цел оформяне на групи и изграждане на зелен пояс около фермата.

Описаните технологии за отглеждане на кокошки-носачки, не дават основание да се очаква замърсяване на земите и почвите по въздушен или воден път при водене на нормален технологичен режим на експлоатация.

Обобщена оценка на степента на въздействие при експлоатацията:

- *Степен на въздействие:* незначително.

- *Продължителност на въздействието*: трайно.
- *Честота на въздействието*: в течение на денонощието.

4.4. Растителен и животински свят. Елементи на Националната екологична мрежа.

4.4.1. Биогеографска характеристика на района.

Община Момчилград е разположена в Южнобългарския биогеографски район – Източнородопски подрайон (Груев Б., Б. Кузманов, 1994), характеризира се със силно Средиземноморско климатично влияние. Подробно беше представен в т.4.1.

Подрайонът съвпада, с описаният по А. Асенов (2006), Източнородопски биогеографски район от Балканската биогеографска провинция.

4.4.2. Растителен свят. Характеристика на състоянието. Прогноза и оценка на въздействието върху растителни видове; изменения в състоянието на популациите им и във фитоценозите, в резултат на реализацията на инвестиционното предложение.

Установени са общо 1962 вида висши растения (Petrova A., 2004: Flora of the Eastern Rhodopes (Bulgaria) and its conservation significance), от които 83 защитени от Закона за биологичното разнообразие (14.2 % от всички защитени растителни видове); 12 световно редки вида, 13 застрашени и 101 редки вида, включени в Червената книга на България; два вида, включени в Приложението на Директивата за хабитатите; 5 вида, включени в Приложение №1 на Бернската конвенция;

Имот 000545 в землището на село Багрянка, Община Момчилград е разположен сред земи със сменено предназначение в урбанизиран район, описани подробно в т.2.2. Все още по-голямата част от околните терени не са застроени, но поради запустяването, текат силни сукцесионни процеси. Налице е силно захрастяване с драка (*Paliurus spina-christi*) и единично участие на шипка (*Rosa canina*) и къпина (*Rubus sp.*). Тревостоите са с вторичен произход.

В изследвания имот е останала незастроена площ от около 4 дка. Била е обект на изключително силно антропогенно въздействие по време на строителството на действащата птицеферма.

Теренът е утъпкван от строителни и транспортни машини, изпълнявал е функциите на паркинг за домуване на техника, временно депо за строителни материали и земни маси. Понастоящем се поддържа като зелена площ и периодично се коси. Липсва изцяло дървесна и храстова растителност (Приложение 3, сн.13 и 14).. Тревостоят е беден с изцяло вторичен състав от силно пластични видове. Сред установени видове няма включени в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие.

Липсват ендемични и редки видове, характерни за биогеографската единица. Част от тях се характеризират като лечебни и части от тях се използват като билки и са включени в Приложението на Закона за лечебните растения, но липсват популации със стопанско значение. Няма видове, включени в Приложение № 4 на ЗБР, поставени под специален режим на опазване и ползване. Описаният състав изключва възможността за наличие в имота на природни местообитания, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, респективно Приложение № I на ЗБР.

В резултат на реализацията на инвестиционното предложение очакваме загуба на флористично съобщество от рудерално-антропопресивен характер без консервационно значение и без участие на видове с консервационно значение.

Съставлящите го видове са толерантни и пластични и добре приспособени към специфичните условия, създавани от основните екологични фактори и лесно възстановяват предишното си качество, при последващата липса на масирано въздействие.

Очакваме незначително, продължително, постоянно, дълготрайно слабо отрицателно въздействие върху растителната компонента в района.

Препоръчваме техническа и биологична рекултивация на свободните, от застрояване, терени след завършване на разширението на фермата с използването на тревни смеси от местни житни, богати на видове, с цел постигане на устойчиво тревно покритие за недопускане на повърхностна ветрова и водна ерозия. Целесъобразно е за недопускането на ерозионни процеси и въздействие върху околните площи и за ландшафтно оформление на птицефермата да се създадат пояси (ивици) от автохтонна дървесна растителност по границите на имота.

4.4.3. Животински свят. Характеристика на състоянието. Прогноза и оценка на въздействието върху животинските видове; изменения в състоянието на популациите им и в зооценозите.

По Георгиев (1982), районът е част от Средиземноморската зоогеографска подобласт, включващ на територията на България Горнотракийската низина, Източните Родопи, долините на Струма и Места, Странджа и черноморското крайбрежие, Тракийски район.

Безгръбначната фауна е най-богата в незастроената затревена част на имота. До момента няма информация за локализирани находища на застрашени, редки, ендемични или защитени видове безгръбначни в него и околните територии. Не се засягат техни местообитания.

На терена на фермата, поради липсата на повърхностни водни течения и водоеми, не се срещат риби.

Херпетофауната е бедна. Вероятно е присъствието на зелена крастава жаба и 3 вида влечуги от 2 семейства.

Птиците са най-добре представеният, като разнообразие и обилие на видове, клас гръбначни животни в имота и близките околности. Представени са предимно от синантропни видове. Имотът в различните сезони на годината се облита от 8 вида птици от 7 семейства, включени в 6 разреда. Единствените гнездящи, в кухни на съществуващите сгради, видове са проявяващите силна синантропност селска лястовица (*Hirundo rustica*), обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*) и домашно врабче (*Passer domesticus*). Видовете с висок консервационен статус навлизат епизодично и съвсем случайно в периметъра при миграции.

Стойността на терена като хранителна база е ниска, поради застроеността на голяма част от имота с ограничена площ и липса на богато растително покритие.

Клас Mammalia е представен от групата на дребните бозайници, а едрите не могат да бъдат наблюдавани в района, тъй като оградата на действащия обект не позволява навлизането им в него дори при миграции. За имота са вероятни или се срещат 7 вида бозайници от 3 семейства и 2 разреда. С висок природозащитен статус са единствено два, проявяващи синантропност, вида прилепи.

От реализацията на инвестиционното предложение не можем да очакваме значими негативни промени по отношение популациите на безгръбначните животни. Влиянието ще е пряко, дълготрайно и негативно, свързано и с известна загуба на екологични ниши и индивиди. Характерното им широко разпространение и силната пластичност ще са причина за недопускане на навъзвратими изменения по отношение на бъдещото развитие на техните ценози, които бързо ще се възстановят в следексплоатационния период. Не сме установили и няма съобщения за локалитети на защитените, за биогеографската единица, видове. Очакваме, след разширението на птицефермата, те да възстановяват бавно и отчасти предишното си качество в свободните, от застрояване, площи в експлоатационния период.

Въздействието върху животинската компонента ще е пряко и косвено, постоянно - за периода на експлоатация. Пряко ще се унищожат или увредят местообитания на макар и малко видове от херпетофауната и дребни бозайници от антропогенизирането и усвояването на средата. Не се засягат гнездови екологични ниши на птици. Отнемат се незначително площи с минимална, в качествено и количествено отношение, хранителна база. Косвено, в по-широк район ще повлият, макар и минимално, завишените нива на шум, вибрации, вредни емисии, засилено човешко присъствие.. Практиката показва, че съпътстващите шум, запрашаване и вибрации предизвикват безпокойство и напускане на територията, което намалява физическите загуби.

Не се отнема площ с трофична стойност за хищниците, не само поради малките размери и характера на останалото незастроено петно, но и в резултат на минималното отдръпване на редица животински видове, техни жертви – гущери, змии, гризачи, дребни пойни птици.

Окончателното стопанско усвояване на територията ще се предхожда от разчистване на предвидената площ от тревна растителност, при което намиращите се там екземпляри, ще напуснат убежищата си и ще се отдръпнат от нея - гризачи и гущери. Летален изход може да се очаква за бавноподвижните крастави жаби, поради което преди да се пристъпи към работа следва да се огледа терена и при намиране на индивиди, те да се преместят на безопасно отстояние.

Не се засягат утвърдени сезонни миграционни коридори, както и традиционно-местни, свързани с близки миграции между различните функционални компоненти в ареала. Не се очаква фрагментиране на популациите.

4.4.4. Характеристика на състоянието и оценка на въздействието върху елементите на националната екологична мрежа и изменения в състоянието им .

Изборният, за реализация на инвестиционното предложение, терен не попада в територии, притежаващи природозащитен статус, регламентиран в хармонизираното българско природозащитно законодателство.

Най-близко – на около 9 км североизточно, е разположен **Поддържан резерват „БОРОВЕЦ“** (Код в регистъра: 9). Местоположението, характера и отстоянието на защитените природни територии, изключват възможността за въздействие от реализацията на инвестиционното предложение върху тях.

Описаните фито- и зооценоза, площта на имота и характера на околните терени не определят наличието, върху площадката, на природни местообитания или местообитания на видовете, предмет на опазване в най-близко разположените **защитени зони - „РОДОПИ-ИЗТОЧНИ“ и „СТУДЕН КЛАДЕНЕЦ“** и няма да бъдат засегнати техните ключови елементи. Няма да бъдат фрагментирани популациите на видовете и няма да бъде влошена тяхната структура и динамика.

Поради характера на терена, той не предлага екологични ниши, за описаното по горе, биологично разнообразие, характерно за зоните и района на Източни Родопи.

4.5. Ландшафт.

Дейностите по отношение на опазване, планиране и управление на ландшафта са ключови при устройване на всяка територия. Ландшафтът в района е силно повлиян от антропогенните фактори.

4.5.1. Структура и функциониране на ландшафтите в разглеждания район.

Съгласно типологичното ландшафтно райониране на страната, обектът е в клас „Междупланински равнинно-низинни ландшафти“, тип „Ландшафти на субсредиземноморските ливадно-степни и лесо-ливадно-степни междупланински низини“, подтип „Ландшафти на ливадно-степните и лесо-ливадно-степните междупланински низини“, група „Ландшафти на ливадно-степните междупланински низини върху неспоени кватернерни наслаги с висока степен на земеделско усвояване“. Според класификационната система на ландшафтите в България, спада към ксерофитнополски до ксерофитнохълмист равнинен тип. Той е антропогенизиран от силното въздействие на действащия обект, населеното място, друго строителство в близост, изграждане на инфраструктурни и комуникационни съоръжения и елементи.

4.5.2. Оценка за очакваните изменения на ландшафтите.

Съществуващият ландшафт в имот 000565 ще претърпи незначителна промяна и ще остане антропогенен-техногенен ландшафт. Основното въздействие ще е от визуално-естетически характер, но чрез подходящо озеленяване полученият антропогенен ландшафт може да придобие благоприятен вид и ландшафтно-екологическа структура. Очакваме въздействие като териториален обхват – локално, само върху нова неурбанизирана площ от около 5 дка, по степен– силно върху производствената площадка и слабо косвено върху околните територии а по продължителност– дълготрайно.

4.6. Културно-историческо наследство - наличие на близко разположени исторически, археологически и архитектурни паметници и възможни въздействия.

Според Общинския план за развитие на Община Момчилград 2014-2020, на нейна територия са дентифицирани 40 археологически и исторически обекти, обявени за недвижими културни ценности. В рамките на имот 000545 и в близост до него, в местността „МО“ в землището на село Багрянка, Община Момчилград, няма регистрирани паметници на културно-историческото наследство. При изграждането на действащата производствена база не са разкрити такива и няма основния, при земно-изкопните работи в имота, да бъдат засегнати такива. При откриване, в процеса на експлоатацията, на обекти с качества на находка, незабавно ще бъдат уведомени Историческия музей и Общинската администрация в град Момчилград.

4.7. Отпадъци.

4.7.1. Отпадъци, образувани по време на строителството.

При изграждането на обекта ще се генерират незначителни количества отпадъци, предимно от групи 17 и 15 по Наредба № 2 от 23.07.2014 г за класификация на отпадъците, издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването).

Таблица 4.7.1.1. Генерирани отпадъци по време на строителството на новата производствена сграда.

Код	НАИМЕНОВАНИЕ	Очаквано количество (т/год)
17 09 04	Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03	5
17 05 04	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03	3
17 05 06	Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05	5
15 01 01	Хартиени и картонени опаковки	0.5
15 01 02	Пластмасови опаковки	0.5
15 01 03	Опаковки от дървесни материали	0.3
15 01 04	Метални опаковки	0.4
15 01 06	Смесени опаковки	0.3
15 01 10*	Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	0.1
20 03 01	Смесени битови отпадъци	0.3

Преди започване на изкопните работи, предварително ще се отдели хумусния слой, който впоследствие ще се използва за оформяне на зелените площи. Земните маси, ще се използват незабавно за обратна засипка и рекултивация на незастроения увреден терен до естественото състояние на площадката, от която са изкопани и няма да се разглеждат като отпадък.

Отпадъците от желязо и кабели ще се събират отделно и ще се предават на лицензирани фирми, притежаващи разрешително по чл. 67 от ЗУО.

Отпадъците от опаковки, генерирани от строителната дейност, ще се съхраняват отделно на площадката в подходящи съдове, които не позволяват замърсяването ѝ, както и замърсяването на съседните терени. Ще се предават на фирма, притежаваща документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

Съгласно Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 277 от 05.11.2012 г., ще се изготви План за управление на строителните отпадъци, в който ще бъдат посочени: начин на събирането им, необходимост от сортиране и фирми, на които ще се предават за последващо третиране, притежаващи разрешително по чл. 35 на ЗУО.

От жизнената дейност на работещите, на обекта, ще се формират смесени битови отпадъци, които ще се събират в контейнер и ще се изнасят от обслужващата Община Момчилград,

4.7.2. Отпадъци, образувани по време на експлоатацията.

В експлоатационния период ще се генерират големи количества птичи тор и донякъде, странични животински продукти, които са извън приложното поле на ЗУО. Третирането на птичия тор е най-важният елемент на екологосъобразното управление на фермата, тъй като той формира емисии от амоняк (NH₃), азотен оксид (NO), метан (CH₄), диазотен оксид (N₂O), неметанови летливи органични съединения, прах и интензивно миришещи вещества към околната среда, анализирани подробно в т. 4.1.2. Възложителят е избрал една от възможните технологии, съответстващи на НДНТ, за третиране на торовия отпад, описана в т. 2. Системата за изхвърляне на тора е представена от торови ленти, разположени на всеки етаж на клетковите батерии. Изхвърлянето на тора става автоматично, като от лентите под клетките, той попада на напречната линия и от там се изхвърля извън сградата с помощта на наклонен транспортър (Приложение 3 – снимки 2, 5, 6, 7). Извършва се 2-3 пъти седмично. При действащата инсталация, товаренето на специализираното транспортно средство се извършва в северозападния край на фермата. Торовата маса, която излиза от сградата, е с 40 % влажност. Това се постига благодарение на специална система за изсушаване на торовата маса, която е разположена под всеки етаж на клетковите батерии, което съответства на НДНТ. Количеството торова маса, по средни стойности за ЕС, отделени от една кокошка-носачка е 0.035 кг/ден. Общото количество торова маса, отпадаща за един ден от действащата производствена сграда, възлиза на 1.392 тона, а за една година приблизително 508 тона. Общото количество торова маса, отпадаща за един ден от проектираната производствена сграда възлиза на 1.864 тона, а за една година приблизително 680 тона. **Общото количество торова маса, генерирана за един ден, след разширението на птицефермата, възлиза на 3.256 тона, а за една година приблизително 1 180 тона.** До момента, се реализира 100 % незабавно предаване на генерираните количества на земеделски производители без депониране. Чрез договори е осигурена реализацията му и от новата мощност.

При възникване на необходимост, торът от фермата може да се транспортира и депонира до осигурената площадка в имот 001011, в землището на село Соколино. Имотът е с площ 6.103 дка, с начин на трайно ползване „стопански двор“. Като торохранилище ще се използва съществуващата стопанска сграда със застроена площ от два декара, за което е уведомена и е финализирана преписка с РИОСВ-Хасково (Приложение 7). До момента площадката не е използвана. За пълноценното ѝ функциониране при необходимост, трябва да се извърши ремонт на покривната конструкция и стените, където на места съществуват увреждания и е възможно проникване на дъждовни води. Нарушена е и подовата бетонова настилка, която следва да е на 100 % водонепропускаема.

В изпълнение на стратегията си за изграждане на съвременна високотехнологична ферма за отглеждане на кокошки-носачки, в съответствие с изискванията на най-добрите европейски практики, Възложителят подготвя и второ торохранилище. То се изгражда върху новозакупен за целта съседен имот в землището на село Багрянка – УПИ VI – 000525 с площ 6 дка (Приложение 7, фиг.2.1.1.), с начин на трайно ползване „за производствени дейности“. Разположено е в зона, отредена за производствени дейности, съгласно Заповед № 157/28.03.2008 на Кмета на Община Момчилград. Отстои на около 150 м от фермата и се предвиждат размери 50x20, като до момента за екстрени нужди на действащата инсталация е подготвена площадка с размери 15 x 8 м (Приложение 3, сн.22). Използва се естествено земно понижение сред захрастен, с бурно развиваща се драка, терен, като отделните храсти достигат височина до 1.5-2 м. Те осигуряват пространствена изолация от север, запад и изток и изолират до голяма степен околните терени, както и самата площадка, от въздействието на вятъра. Ще се изгради „отворено отпред съоръжение“ с три бетонови стени (височина 1.2-2 м) и покривна конструкция. Подът и стените ще са водонепропускливи. Около торохранилището ще се изгражда канавка, широка 25-45 см и дълбока 15-20 см за отвеждане на повърхностните дъждовни води. Торът излиза от производствената сграда просушен до 40 % влажност, но за обезпечаване на минимално вероятната поява на течна фракция, подът е с лек наклон от 1:100 към предната част и ще се изгради и събирателна безоточна яма за събирането ѝ. Периодично се разпръсква върху сухата фракция, така че торът да ги абсорбира или върху ниви, тъй като е със значително по-ниско съдържание на вещества, от тора. При описаното изграждане на торохранилищата не се очаква постъпване на дъждовни води в периода на съхранение. Влажността ще намалее в още по-голяма степен – до 20 %. С технологията за просушаване се избягват предпоставките за протичане на интензивни ферментационни процеси и прояви на неприятни миризми, дори и в близост до избраните площадки.

И двете торохранилища отговарят на всички изисквания на концепцията за Добрата земеделска практика и за отстояния от водни обекти, източници за водоснабдяване, населени места. Торовият отпад до момента се реализира на 100 % без депониране чрез незабавно предаване на земеделски производители в района. Въпреки че, последващото му усвояване и приложение от фермери и земеделски производители не е предмет на настоящия ДОВОС, спазвайки „принципа на предпазливостта“ би следвало да щрихираме и законоустановените изисквания, които трябва да бъдат транспонирани при договорирането и изпълнение на взаимоотношенията между страните.

При използването на предадения, на фермери, органичен птичи тор задължително следва да се спазват изискванията на Директива 91/676/ЕЕС за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделието, транспонирани в българското законодателство с НАРЕДБА № 2 от 13.09.2007, издадена от Министъра на околната среда и водите, Министъра на здравеопазването и Министъра на земеделието и продоволствието, изм. и доп., ДВ бр. 97 от 9.12.2011.

Както вече подчертахме, сградата, предназначена за тороохранилище в имот 001011 в землището на село Соколино, е необходимо да бъде окончателно приведена в съответствие с изискванията на Нитратната директива.

Страничните Животински Продукти (СЖП) са целите трупове или части от труповете на животни или продукти от животински произход, посочени в чл. 4, 5 и 6 от Наредба № 20 от 2006 г. на МЗГ за изискванията към дейностите, извършвани на всички етапи от събирането до обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, както и тяхната употреба, пускане на пазара и транзитно преминаване, които не са предназначени за консумация от хора, както и яйцеклетки, ембриони и сперма.

Мъртвите птици са от категория 3 съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1069/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 октомври 2009 година за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти).

Обезвреждането на мъртви птици от фермата е на база сключен договор с "ЕКАРИСАЖ-ВАРНА" ЕООД (Приложение № 8) за извозване и обезвреждане на мъртвите животни. Труповете на умрели птици от действащото производствено помещение се събират ежедневно и съхраняват временно в плътно затворени съдове в трупосъбирателен пункт с фризер и заключена врата. Тази практика ще се запази и в етапа след разширението на производствения капацитет. Очакваното общо количество, след разширението на фермата, е 0.4 т/година.

Основен страничен животински продукт са и **счупените яйца**, също от категория 3 по Регламент (ЕО) № 1774/2002. Ще се съхраняват в отделно изолирано помещение в поставен хладилен шкаф до предаване на екарисаж. Очакваното общо количество, след разширението на фермата, е 0.2 т/година.

Формираните по време на експлоатацията на фермата отпадъци представяме в таблица 4.7.2.1.

Таблица 4.7.2.1. Генерирани отпадъци по време на експлоатацията на фермата.

КОД	НАИМЕНОВАНИЕ	ОЧАКВАНО КОЛИЧЕСТВО (т/год)
15 01 02	Пластмасови опаковки	0.05
15 01 03	Опаковки от дървени материали (палети)	0.1
15 01 06	Смесени опаковки	0,7
15 01 10*	Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества (пластмасови)	0.100
15 02 03	Абсорбенти, филтърни материали, кърпи за изтриване и предпазни облекла	0.02
16 02 14	Излязло от употреба оборудване, различно от 16 02 09 до 16 02 13	0.100
16 06 04	Алкални батерии	0.004
17 04 05	Желязо и стомана	1.00
18 02 03	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции	0.05
20 01 01	Отпадъци от хартия и картон	0.05
20 01 21*	Флуоресцентни тръби, енергоспестяващи лампи и др. отпадъци, съдържащи живак	0.005
20 03 01	Смесени битови отпадъци	5.5.
20 03 04	Утайки от септични ями	180

Въпреки наличието на специализиран камион за извоз на тор и мотокар, във фермата няма да се генерират нехлорирани моторни, смазочни масла и масла за зъбни предавки на минерална основа, тъй като тяхното обслужване се извършва изцяло в специализиран сервиз. При зъбните предавки на транспортните ленти се използват минимални количества смазки, които се отработват изцяло без остатък.

Алкални батерии се използват и съответно отпадат при работата на оптични мишки и клавиатури за компютърното обслужване на производството и администрацията, за електрически фенерчета и др. подобни дейности.

При амортизация на акумулаторните батерии на двете транспортни средства на фирмата, ще се сменят в обслужващия сервиз, както и UPS устройствата за аварийно хранване на сортировъчните машини.

Очакваме основно смесени битови отпадъци с код 20 03 01. Те ще се събират в контейнери за сметосъбиране и ще се извозват от фирмата по сметосъбиране и сметоизвозване, обслужваща Община Момчилград, чрез сключване на договор.

Опасни отпадъци очакваме от излезли от употреба батерии и при подмяна на осветителни тела на обектите. Флуоресцентните тръби се използват както в производствените помещения, така и в административната и обслужваща част. Изгорелите луминесцентни и живачни лампи ще се събират в картонени опаковки, които ги предпазват от удар и счупване и ще се съхраняват в обособен, за целта, закрит склад, без да се допуска смесването им с други отпадъци.

Флакони и шишета с код 18 02 02* и други възможни отпадъци от ветеринарномедицински манипулации, ще се изнасят незабавно след употреба от обслужващия, дейността, и нает, по договор, ветеринарен лекар. Няма да се съхраняват на територията на фермата, както и лекарства и препарати.

От дезинфекционните съоръжения на портала, обслужващата и производствената сграда ще отпаднат между 3 и 6 пластмасови опаковки (туби) годишно от използваните ежедневно препарати - CID 20, HMI SCRUB AL и CID 2000.

Те ще бъдат предавани за последващо оползотворяване или обезвреждане на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл.35 от ЗУО (ДВ, бр.53/2012, изм. с Решение № 11/10.07.2014 на КС на РБ, обн. ДВ бр.61/25.07.2014), за съответната дейност и площадка за отпадъци със съответния код, съгласно Наредба №2/2014 за класификация на отпадъците, въз основа на писмен договор.

Въздействието на генерираните отпадъци, по време на реализацията на инвестиционното предложение, върху компонентите на околната среда може да се класифицира като незначително, временно (по време на разширяването на производствената база за експлоатация), постоянно (по време на експлоатацията), възстановимо и с малък териториален обхват.

4.8. Вредни физични фактори. Прогноза и оценка на очакваните въздействия.

4.8.1. Наличие и източници на шум, вибрации и вредни лъчения (йонизиращи, нейонизиращи, топлинни и др), микроклимат, високо налягане. Въздействия.

В имота, предвиден за реализация на инвестиционното предложение, няма източници на **шум**, които могат да имат вредно въздействие върху човека.

По време на строителство

Всички източници на шум, по време на строителството, са съсредоточени в границите на птицефермата, като изключение правят обслужващите, дейността, транспортни средства. Източници на шум, при строително-монтажните дейности, са различни машини, съоръжения и транспортни средства с нива на шум, излъчван при работата им от 80 dBA до 90 dBA.

По време на експлоатация

Производствената площадка на птицефермата не граничи с жилищни, обществени и други сгради. Отглеждането на кокошки-носачки е специфична дейност, която не натоварва допълнително акустичната среда. Източници на шум са обслужващите моторни превозни средства и производствените помещения за кокошки-носачки. Скоростта на движение на транспортните средства на територията на фермата е ограничена. Максималните нива на шум на отделните автомобили са: за товарни автомобили- 80-87 dBA, а за лекотоварни - 65-70 dBA. Шумовото натоварване е краткотрайно, в рамките на работния ден - доставяне на фураж, извозване на яйца.... Основен източник на шум в производствените помещения са монтираните вентилационни системи за извеждане на отработения вътрешен въздух и за вкарване на свеж въздух. Шумовите характеристики на предвидените вентилатори са в границите на 54-75.5 dBA.

В района няма източници на **вибрационно въздействие**, които могат да се считат за хигиенно значими, освен от работата с ударно-пробивна техника и бетоноуплътняващи вибратори и от транспортните средства в двете фази при необходимост.

На изследваната територия не е извършван мониторинг на вибрации и електромагнитни полета, като фактори за състоянието на жизнената среда, но и в близост до имотите няма източници на такива въздействия. Липсват и източници на **йонизиращи лъчения. Електромагнитни и радиационни** лъчения с наднормено въздействие върху живущото, в близост, население не се отбелязват.

4.8.2. Прогноза и оценка за предполагаемото въздействие на вредните физични фактори върху човешкото здраве и компонентите на околната среда.

По време на строителството, нивата на шум ще са като на всяка строителна площадка, получени от работата на багер, булдозер, бетоновоз, кран и друга строителна техника. Генерираният шум в околната среда е с еквивалентно ниво около и над 90 dBA в непосредствена близост до работещите машини.

Транспортните машини, обслужващи строителството, ще се движат по съществуващата пътна мрежа в района и еквивалентното ниво на шума, който ще генерират е в границите 65-70 dBA (за пътища III клас при скорост 80 km/h).

Строителната техника - багери, булдозери, кранове, тежко-товарни камиони генерират шум над 80-90 dB/A. Шумовата среда ще е влошена само на работната площадка.

Отдалечеността на строителната площадка от най-близките населени места на над 1 000 м, изключва утежняване на акустичната среда в жилищни зони, поради което не се очаква неблагоприятен здравен ефект.

По време на експлоатацията на обекта, основен източник на шум ще бъдат вентилаторите за извеждане на отделената топлина. Шум в околните територии ще се генерира от движението на автомобилния трафик, който преминава по местния път.

При работа с ударно-пробивна техника и бетоноуплътняващи вибратори се очакват локални вибрационни въздействия. Те са краткотрайни, а машините следва да са снабдени с виброгасителни ръкохватки.

Предвид характера на инвестиционното предложение, липсват всякакви основния за въздействия от източници на нейонизиращи, йонизиращи, електромагнитни и радиационни лъчения при реализацията му. Такива няма и в близост до имота. В този смисъл, не се очаква повишаване на фона от нейонизиращи лъчения, свързано с реализацията на предвиденото разширение на фермата.

При това, прогнозата по отношение на шумовия фактор, както за работещите, така и за населените места, намиращи се в района на обекта е, че не се очакват наднормени стойности, съгласно изискванията на нормативните актове у нас.

Необходимо е частта „План за безопасност и здраве“ на проекта за реализация на инвестиционното предложение да съдържа мерки за ограничение на шума по време на строителните дейности. Не се очаква кумулативен ефект от въздействието на факторите на средата върху здравето на строителите, обслужващия, фермата, персонала и населението.

4.9. Опасни вещества – описание, характеристики, класифиция, въздействия.

По време на изграждането на второто производствено хале, на площадката няма да се съхраняват гориво-смазочни материали. Зареждането на техниката с горива и смяна на масла ще се извършват в град Момчилград. Необходимите ацетилен и сгъстен въздух ще се използват ограничено при рязане на метали и заваряване и в тази фаза ще се доставя по една бутилка.

При строителството ще се приложи съвременна строителна технология - сглобяем тип, сухо строителство. Технологиата не предвижда използването на варови разтвори. Не се предвижда съхраняването на твърди, течни или газообразни горива. Фирмата разполага единствено със специализиран камион за изнасяне на торов отпад и мотокар, зареждани на бензиностанция в град Момчилград.

Техническото обслужване на двете моторни превозни средства се извършва в специализирани сервиси.

Дизелово гориво може да бъде използвано инцидентно при работа на резервния дизелов агрегат, осигуряващ хранването при аварии на електрическото хранване. Поместен е в специално обособено, защитено и обозначено помещение (Приложение 2- позиция 4; Приложение 3- снимки 1, 17,18, 19, 20, 21). Представлява съвременен, високоефективен, надежден, шумоизолиран и качествен агрегат за ток с двигател Volvo. Резервоарът е с вместимост 400 литра. Обслужва се изцяло от специализирана фирма, която при необходимост извършва зареждане с гориво. Не се налага съхраняване на гориво на територията на птицефермата.

Дейността по дезинфекцирането на производствените сгради, дезинсекция и дератизация на фермата се осъществява до момента и ще се осъществява и след разширението, от специализирана външна фирма по договор (Приложение 5).

Ежедневно, обаче, за дезинфекция се използват три препарата, представени в Приложение 5.

❖ **CID 20** - широкоспектърен дезинфектант за употреба в животновъдството, транспортните средства и оранжерийното производство. Прилага се върху всякакви повърхности без ограничения - сгради, оборудване, транспортни средства и входно-изходни филтри. Нанася се под формата на спрей, мъгла, пяна и потапяне. Активен е срещу бактерии, вируси и гъби. В състава му влизат четвъртични амониеви съединения, глутаралдехид, глиоксал, формалдехид, изопропанол, течни агенти и инхибитори на корозия. Използва се за дезинфекция на влизащите транспортни средства (фуражовоз, камиони за експедиция и др.) чрез дезинфекциозни вани на главния портал на птицефермата, на входа на производствената зала и на входа на халето с птици. Препаратът е биоразградим, некорозивен и притежава Разрешение за пускане на пазара на биоциден препарат № 0250-1/19.10.2006. Във фермата се доставя в опаковка от 10 л (туба)..

❖ **HMI SCRUB AL** - антисептик с удължено действие, съдържащ специални щадящи, кожата, емолиенти. Съдържа етанол и хлорхексидин диглюконат.

Действа бактерицидно (MRSA, MSSA), вкл. туберкулоцидно, фунгицидно и вирусцидно (HBV/HIV, ентеровируси). Дезинфектант, на алкохолна основа, за хигиенна и хирургична дезинфекция на ръце и кожа с дълготрайно действие и приятен аромат. Без последващо изплакване. Филтриран срещу спори чрез микрофилтър по време на производството. Във фермата се използва и ще се използва за хигиена и дезинфекция на ръце и кожа чрез дозатори с вместимост 0,5 л на главния портал и в производствените сгради. Доставка се в опаковка от 10 л (туба).

❖ **CID 2000** - Разработен е специално за хигиена на питейната вода. Притежава тройно действие - почиства поилната система, дезинфекцира питейната вода водата и оптимизира киселинността ѝ. В състава му влизат водороден пероксид, органични киселини и пероцетна киселина. Във фермата се използва за дезинфекция и оптимизиране на киселинността на питейната вода на кокошките-носачки (ежедневна употреба), като във водата за пиене си разтварят 300-400 мл на 1000 л вода, 3-4 дни последователно.

Тубите с трите препарата се съхраняват в малко изолирано помещение за дезинфектанти, обозначено като „Склад ВМП“ при влизане в производствената сграда (черна зона). Очакваното общо количество препарати е до 0.4 m³/год.

На територията на птицефермата не се съхраняват ветеринарно-медицински препарати. Внасят се и се използват само от ветеринарния лекар, с когото Възложителят е сключил договор и който изцяло обслужва дейността.

На територията на птицефермата не се съхраняват и няма да се съхраняват опасни вещества или препарати, равни или надвишаващи количествата по Приложение 3, Глава VII на ЗООС.

Инсталацията не следва да се класифицира като опасна, по смисъла на чл.103 от ЗООС.

4.10. Здравно – хигиенни аспекти на околната среда.

4.10.1. Здравно състояние на населението в района.

Демографските процеси, заболяемостта и физическото развитие са трите основни групи показатели за оценка на здравето на населението. Увеличаващата се група на възрастни, над трудоспособна възраст, хора увеличава потребността от гериатрична помощ. Ясно е, че подобна възрастова структура поражда множество допълнителни медико-социални, икономически, психологически и правни проблеми.

4.10.2. Характеристика на отделните фактори по отношение влиянието им върху човешкото здраве и съпоставянето им с действащите хигиенни норми и изисквания.

След предвиденото разширение, се предвижда щатният персонал да бъде увеличен до около 14-15 човека. При изграждането и експлоатацията, строго са определени задълженията на ръководствата на строителната фирма и на инвеститора, по отношение на безопасността на труда в оперативен план.

Извършва се оценка на риска за всяко работно място. Осигуряват се необходимите условия за здравословни и безопасни условия на труд. Здравният риск, за работещите в обекта, е управляем при спазване на мерките за ограничаване на отрицателните последици в резултат от експлоатацията на обекта и нормативните документи за хигиенни и безопасни условия на труд.

За населението на село Багрянка не съществува здравен риск от реализацията на инвестиционния проект. Минимален здравен риск би имало при разсипване на пресен тор и при замърсяване, с отпадъци, при транспорт.

Работещите в птицефермата ще бъдат обект на въздействие на механични замърсители на въздуха, специфични миризми и ще бъдат експонирани от неблагоприятното въздействие на някои физически фактори. Поради отдалечеността на, най-близките до фермата, населени места и като се вземат предвид изводите по компонентите на околната среда, не се очаква здравен риск за населението в района, при спазване на мерките в ДОВОС.

4.10.3. Характеристика на отделните фактори по отношение влиянието им върху човешкото здраве и съпоставянето им с действащите хигиенни норми и изисквания.

Рисковите фактори, свързани с увреждане здравето на хората, представяме в таблица 4.10.3.1.

Таблица 4.10.3.1. Рисковите фактори, свързани с увреждане здравето на хората.

Вид рисков фактор	Условия за вредно въздействие	Компонент, изложен на риск
Физични фактори		
Шум и вибрации	Очаквано шумово въздействие от транспортната техника. Неправилна експлоатация на вентилационните съоръжения.	Въздух. Работници в производствените халета и строители.
Микроклимат	При отклонение от зададените параметри за температура, влажност и движение на въздуха.	Въздух. Производствен персонал.
Производствено осветление	При неправилна поддръжка на осветителните тела.	Производствен персонал.
Прах	Движение на транспортната техника на строит. площадка, строително-ремонтни дейности. Неспазване на технологичните изисквания за текуща хигиена в производствените халета	Строителни работници. Персонал в производствените сгради.
Влияние на климатичните условия	Неподходящо работно и защитно облекло, според сезона, през който се работи на открито	Работници заети със строителни дейности на открито.
Токсико-химични фактори		
Амоняк, Метан,	При неправилно съхранение на площадката	Въздух. Неприятни

Сероводород,		миризми. Персонал и население в близост
Въглероден диоксид	При нарушение на режима на работа на аспирационната техника	Персонал в производств. халета.
Формалдехид	Неспазване на изискванията за ползване на лични предпази средства при дезинфекция в сградата за санитарно-хигиенни мероприятия	Персонал, извършващ дезинфекцията в халета.
Нитрити, Нитрати	При неправилно съхранение на площадката	Почва. Прилежащи земи. Растителност– земеделски култури.
	Биологични фактори	
Вредни гризачи Вредни насекоми	Неспазване на изискванията за строително-профилактични дейности по обезопасяване на сградите. Нарушаване на технологията по събиране и обезвреждане на отпадъци. Лошо извършени дезинсекция и дератизация.	Индиректно влияе върху персонала на фермата и крайните консуматори на месо, а пряко върху кокошките като произв. единица
Патогенни и условно-патогенни микроорганизми. Причинители на зооантропонози Яйца и ларви на паразити	Не спазване на условията за лична и производствена хигиена и непосредствен контакт на персонала с отпадъчната биомаса.	Персонал в производството. Почви. Повърхностни и подпочвени води при инцидентни замърсявания

Критерии за оценка на здравния риск:

- териториален обхват – ограничен в границите на обекта, по отношение на въздействие върху атмосферния въздух, подземните води, почви и физични фактори;
- степен на въздействие – при спазени изисквания на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и изискванията на Нормативната уредба за хуманно отношение при отглеждане на животни, се очаква ниска степен на въздействие върху персонала в птицефермата.
- продължителност на въздействие - ежедневно, целогодишно при непрекъснатата експлоатация на обекта;
- Кумулативни и комбинирани въздействия върху околната среда - не се очакват.

Изискванията за безопасност на труда ще бъдат предмет на подробно разработен план „Безопасност и здраве“ във фаза технически проект.

В Таблица 4.10.3.2 са систематизирани изведените основни рискови фактори с неблагоприятно въздействие върху здравето на работещите при експлоатацията на фермата за кокошки-носачки и съответните мерки за намаляване на професионалния риск.

Таблица 4.10.3.2. Мерки за ограничаване на професионалния здравен риск.

Вид рисков фактор	Причини за вредновъздействие	Мерки за ограничаване на здравния риск в трудовата среда
Производствен прах и амоняк във въздуха на работната среда в халетата	Неизправна или неправилно проектирана вентилация Ненавременно евакуиране и изсушаване на тора Нефункционираща обезпрашителна инсталация	Спазване изискванията за поднормено ограничаване на праховите и газови емисии Употреба на лични предпазни средства
Отделяне на непречистени отработени газове от обслужващия автоотанспорт	Неизправни катализатори на МПС.	Контрол за използване на технически изправни МПС
Прегряващ или преохладящ микроклимат	Работа при въздушно течение през зимата или в невентилирани помещения през лятото	Осигурява се подходящо работно облекло, изкуствена вентилация при необходимост
Инфекциозни заболявания - салмонелоза, птичи грип, вирусна бронхопневмония и др.	Недостатъчна ветеринарно-медицинска профилактика и хигиена в халетата	Да се работи под ръководството на квалифицирани ветеринарно-медицински специалисти
Възможни трудови злополуки	Падания, повърхностни наранявания и травми	Провежда се персонален инструктаж Използване на лични предпазни средства

4.10.4. Обобщена оценка на значимостта на въздействие върху населението.

➤ Атмосферен въздух.

Всички определени приземни концентрации ще са под допустимите норми както в работната зона, така и в обхвата на населените места – село Багрянка и град Момчилград..

➤ Води.

В резултат на реализирането на инвестиционното предложение не се очаква въздействие върху населението на село Багрянка и останалите, най-близки, населени места.

➤ Почви.

Спазването на нормативните изисквания, както и на всички предписани мерки и дейности по време на експлоатацията на фермата, гарантират предпазването на земите и почвите, на обекта и в съседните имоти, от замърсяване с отпадъци, емисии от въздуха и водите.

➤ Отпадъци.

На територията на фермата няма и не се очаква да възникнат проблеми, свързани с отпадъците. Прогнозните количества са незначителни, както по време на изграждането на новата производствена сграда, така и при цялостната експлоатация, поради което не могат да окажат значителни въздействия върху здравето на населението.

➤ Физични фактори..

Очакваните шумови нива от експлоатацията на фермата в най-близкото населено място - село Багрянка, ще са много по-ниски от граничните стойности, съгласно Наредба № 6/26.06.2006 за показатели на шум в околна среда на МЗ и МОСВ за граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях.

➤ Опасни вещества.

Съгласно изложението в т.4. 9., от дейността на фермата за отглеждане на кокошки не се очаква въздействие от опасни вещества или препарати.

5. ОЦЕНКА НА ЗНАЧИМОСТТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА – ПРЕКИ И НЕПРЕКИ, КУМУЛАТИВНИ, КРАТКО-, СРЕДНО- И ДЪЛГОТРАЙНИ; ПОСТОЯННИ И ВРЕМЕННИ, ПОЛОЖИТЕЛНИ И ОТРИЦАТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЧОВЕКА И ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ СТРОИТЕЛСТВОТО И ЕКСПЛОАТАЦИЯТА.

По отношение на **атмосферния въздух**, по време на строителството, очакваните концентрации на общ суспендиран прах и фини прахови частици (ФПЧ) са значително под граничните стойности за опазване здравето на населението. Тъй като най-близкото населено място - село Багрянка, е разположено на над 1000 м, то по време на строителството ще бъдат засегнати само работещите на обекта.

При експлоатацията граничните стойности на вредни вещества във въздуха на работното място се определят в съответствие с изискванията на Наредба №13/2000 на МЗ, а във външния въздух – съгласно Наредба №14/1997 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места (ДВ бр.88/1997).

В обекта липсва естествена дървесна и храстова растителност. Препоръчваме да се извърши озеленяване на свободните терени с подходящи видове, характерни за района и изграждането на зелен пояс по оградата на птицефермата. Голяма част от атмосферните замърсители ще бъдат поети от зелената система на обекта и от съседните имоти, заети от бурно развиващи се храсти- предимно драка. Експлоатацията на фермата няма да доведе до допълнително натоварване на атмосферния въздух и прилежащия район.

Оценката на значимостта на въздействията върху атмосферния въздух, атмосферата и приземния атмосферен слой:

- Териториален обхват – локално;
- Значимост – незначително;
- Вид – пряко;
- Продължителност – средно трайна;
- Честота – временна;
- Кумулативен ефект – не се очаква;
- Възможност за възстановяване – да.

Обхватът на въздействие, на процеса по реализиране и експлоатация на инвестиционното предложение, върху **земите и почвите** може да бъде определено като пряко, трайно и положително върху тези, извън имота, тъй като дейността осигурява възможности за внасяне продължително време на усвояема органична материя.

Обобщена оценка за въздействие върху почвите по време на строителството:

- *Степен на въздействие*: незначителна, както по териториален обхват, така и по количество на прахови емисии;
- *Продължителност на въздействието*: временно, само по време на строителните работи и териториално ще е съсредоточено на работната площадка. Не се очаква негативно въздействие върху почвените свойства и плодородие на околните терени.
- *Честота на въздействието*: само по време на строителството.

Спазването на нормативните изисквания и всички предписани мерки и дейности по време на експлоатацията на фермата, гарантират предпазването на земите и почвите на обекта и в съседните имоти от замърсяване с отпадъци, емисии от въздуха и водите.

Обобщена оценка на степента на въздействие при експлоатацията:

- *Степен на въздействие*: незначително.
- *Продължителност на въздействието*: трайно.
- *Честота на въздействието*: в течение на денонощието.

Не се очаква никакво въздействие върху **геоложката основа**.

Не се засягат повърхностни и подземни води, тъй като отпадъчни води се заустват във водоплътна изгребна шахта (събирателен безотточен резервоар).

Описаните характеристики на биологичното разнообразие в района и характера на инвестиционното предложение определят пряко, незначително, постоянно и слабо отрицателно въздействие върху **биологичното разнообразие** в района. Не се засягат елементи на Националната екологична мрежа.

В резултат на реализацията на инвестиционното предложение, няма да се стигне до критично състояние на **ландшафта** в района, въпреки че ще има смяна на инвариантната структура на територията на обекта. За съседните територии ще се наблюдават косвени изменения, основно в биокомпонентите, но въпреки това ще има запазване на устойчивостта на ландшафтите при тяхното функциониране. Основното въздействие ще бъде с локален, визуално-естетически характер. След провеждане на техническа и биологична рекултивация и озеленяване, ще се създадат предпоставки за възстановяване на антропогенизирания ландшафт. Процесът ще е продължителен. При реализацията на инвестиционното предложение можем да очакваме следното въздействие върху ландшафта:

Териториален обхват – локален, само върху площ от около 5 дка;

Степен на въздействие – силно - върху производствената площадка и косвено - върху околните територии;

Продължителност на въздействието – дълготрайно.

Отглеждането на кокошки-носачки не е свързано с рискове от въздействие на **йонизиращи и нейонизиращи лъчения, високо налягане и източници на топлина**.

Таблица 5.1. Значимост на въздействията по време на строителството.

Компоненти и фактори	Въздействие								
	пряко	непряко	кумулятивно	краткотрайно	дълготрайно	постоянно	временно	положително	отрицателно
Атмосферен въздух	•	-	-	•	-	-	•	-	•
Повърхностни и подземни води	-	•	-	•	-	-	-	-	-
Геоложка основа и земни недра	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земни и почви	❖	-	-	-	❖	-	-	-	❖
Растителен и животински свят	•	-	-	•	-	-	•	-	•
Защитени територии и зони	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Отпадъци	•	-	-	•	-	-	•	-	❖
Вредни физични фактори	•	-	-	•	-	-	•	-	❖
Здравно-хигиенни аспекти на средата	•	-	-	•	-	-	•	-	❖

Таблица 5.2. Значимост на въздействията по време на експлоатацията.

Компоненти и фактори	Въздействие								
	пряко	непряко	кумулятивно	краткотрайно	дълготрайно	постоянно	временно	положително	отрицателно
Атмосферен въздух	•	-	-	-	❖	-	•	-	•
Повърхностни и подземни води	-	•	-	•	-	-	-	-	❖
Геоложка основа и земни недра	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земни и почви	-	❖	-	-	❖	-	-	-	❖
Растителен и животински свят	-	❖	-	-	❖	-	-	-	•
Защитени територии и зони	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Отпадъци	•	-	-	•	-	-	•	-	❖
Вредни физични фактори	•	-	-	•	-	-	•	-	❖
Здравно-хигиенни аспекти на средата	•	-	-	•	-	-	•	-	❖

6. КУМУЛАТИВНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ С ДРУГИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.

В регулация на землището на село Багрянка се развива основно селскостопанско производство, има изградени оранжерии и мощности за преработка на инертни материали. Липсват други крупни животновъдни обекти и въобще производства, които да водят до кумулативен ефект от реализирането си заедно с разглежданото инвестиционно предложение, при което да се предизвикат изменения в елементите на околната среда.

Най-близкият аналогичен обект за птици е на „ЯЙЦЕПРОМ” АД град Кърджали, работна площадка град Момчилград, преминал на процедура по ОВОС и с издадено Комплексно разрешително. Дейността му е подложена на строг контрол, не предизвиква отрицателни въздействия върху околната среда и не се очакват кумулативни такива от експлоатацията на двете ферми. Повечето инвестиционни предложения и планове, засягащи района, са разположени в места, пространствено значително отдалечени от разглежданата площадка и евентуалната им реализация не би довела до кумулативни въздействия, свързани с шум, вибрации, лъчения, емисии във въздуха, водите и почвите и др. За всички е извършвана преценка или оценка за ОВОС по реда на Глава VI от ЗООС.

Считаме, че при така очертаните природни и инфраструктурни дадености, схема, местоположение, конфигурация и параметри, не може да се очаква кумулативен ефект от реализацията на разширението на действащата птицеферма.

7. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИКИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.

Изготвеният ДОВОС е изцяло съобразен с изискванията на Нормативната уредба по опазване на околната среда на Европейската общност и на хармонизираното българско екологично законодателство, както и с вътрешно-фирмените стандарти на Възложителя.

8. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ, ПРЕДВИДЕНИ ДА ПРЕДОТВРАТЯТ, НАМАЛЯТ ИЛИ, КЪДЕТО Е ВЪЗМОЖНО, ДА ПРЕКРАТЯТ ВРЕДНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА. РАЗРАБОТЕН В ТАБЛИЧЕН ВИД ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ (СЪГЛАСНО & 10 НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 302/30.12.2005 Г.).

Таблица 8.1. План за изпълнение на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или, където е възможно, да прекратят значителните отрицателни въздействия върху околната среда.

МЯРКА	ИЗПЪЛНЕНИЕ - ФАЗА	ОЧАКВАН РЕЗУЛТАТ
Изготвяне и утвърждаване на проект за разширение на фермата по утвърдените в Европейския съюз НДНТ	Проектиране	Оптимизиране на параметрите с оглед минимално въздействие върху околната среда.
Актуализиране на Аварийния план за действие при бедствия, аварии и катастрофи, съгласуван със служба Пожарна и аварийна безопасност Момчилград	Проектиране Стоителство Експлоатация	Опазване здравето на хората и минимално въздействие върху околната среда.

Поддържане на повърхността на вътрешните пътища и зоните около площадките за насипни материали чисти от прахови частици и спазване на изискванията на чл.70 от Наредба № 1/2005 г.	Стоителство Експлоатация	Намаление на прахови емисии
Работният режим на строителните и транспортни машини да не допуска работа на празен ход на двигателите. Контрол срещу претоварване на МПС	Стоителство Експлоатация	Намаляване на неорганизираните емисии (вредните газове) от транспортните средства. Опазване на въздуха.
Да не се допуска изнасянето на кал чрез транспортните средства и строителната механизация върху използваните пътища от РПМ	Експлоатация	Опазване на пътищата от РПМ и намаляване на праховите емисии .
Извозването на торовия отпадък да става със специализиран транспорт.	Експлоатация	Минимизиране на атмосферното замърсяване.
За недопускане на миризми над 1.5 ОУ _Е /м ³ при югоизточен вятър, ако работят всички вентилатори едновременно през половин час да се изключват минимум 20% от вентилаторите.	Експлоатация	Минимизиране на атмосферното замърсяване.
Обслужващите дейности на автомобили и техника (смяна на масла, акумулатори, гуми и др.) да се извършва на специализирани за целта места.	Експлоатация	Опазване на водите и почвите от замърсяване.
Да не се допускат разливи на ГСМ	Експлоатация	Опазване на водите и почвите от замърсяване.
Поддържане в наличност на постоянни по вид и количества сорбенти за ГСМ при евентуални разливи	Експлоатация	Опазване на водите и почвите.
Да се организира събирането и предаването на отпадъците, образувани при строителството и експлоатацията, в съответствие с изискванията на ЗУО и Общинската програма	Проектиране, Стоителство, Експлоатация	Опазване на компонентите на околната среда.
Да не се допуска смесването на рециклируеми с други отпадъци, както и неопасни с опасни отпадъци.	Проектиране, Стоителство, Експлоатация	Опазване на компонентите на околната среда.
Да се разработи План за управление на строителни отпадъци,	Проектиране	Управление на отпадъците
Да се предвидят места за временно съхранение на битовите отпадъци до извозването им от специализирана фирма.	Проектиране	Минимизиране вредното влияние на отпадъците върху околната среда.

В случай, че при строителството на обекта се попадне на нерегистриран археологически обект да се спазват разпоредбите на чл. 160, ал. 2 от ЗКН	Стоителство, Експлоатация	Опазване на културно-историческото наследство
Да не се допуска депониране на материали, отпадъци, земни маси или разгръщане на дейности, извън територията на фермата	Стоителство, Експлоатация	Опазване на земите, почвите и природни екосистеми.
Да се предвиди пи изпълни адекватна на изискванията рекултивация и възстановяване на нарушените терени след изграждането на новата сграда вкл. създаване на зелен пояс по границите на имота, затревяване и озеленяване с дървета и храсти на свободните пространства – мин.	Проектиране	Възстановяване характеристиките на терена, ландшафтно оформление, създаване на екологични ниши, реинтегриране на терена в околната среда.
Двете тороохранилища да се приведат в съответствие с изискванията за предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони.	Проектиране Стоителство, Експлоатация	Опазване на компонентите на околната среда.
Да се провежда периодичен инструктаж на работниците и персонала, относно прилагането на безопасни условия на труд	Експлоатация	Опазване здравето на работниците
Спазване на безопасни условия на труд при работа с опасни химични вещества и препарати.	Стоителство, Експлоатация	Опазване здравето на населението и работниците
Съхраняване в закрити и заключени помещения на опасни химични вещества и препарати, ако се използват на територията на обекта.	Стоителство, Експлоатация	Опазване здравето на населението и работещите на обекта.
Използваните дезинфектанти задължително да се придружават от сертификати за произход и листи за безопасност и да се съхраняват съгласно изискванията на Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси	Експлоатация	Опазване здравето на населението и работещите на обекта.
Задължително в проекта да се разработи част „План за безопасност и здраве“, в който да се опишат и спазват всички мерки за безопасни условия на труд и предотвратяване на злополуки и аварии.	Проектиране	Осигуряване безопасни условия на труд. Недопускане на злополуки и аварии.
Работният персонал в зависимост от спецификата на работата да бъде снабден с необходимите лични и колективни предпазни средства.	Стоителство, Експлоатация	Опазване на здравето и редуциране на здравния риск по отношение на работещите, подложени на вредни въздействия.

Да се осигури взаимодействие със служба по трудова медицина за провеждане на предварителни медицински прегледи и недопускането на лица с противопоказания за характера на работа; провеждане на периодични медицински прегледи; организиране на рационален режим на труд и почивка; организиране на хранително-питеен режим.	Стоителство, Експлоатация	Понижаване на здравния риск в работна среда
--	---------------------------	---

9. СТАНОВИЩА И МНЕНИЯ НА ЗАСЕГНАТАТА ОБЩЕСТВЕННОСТ, НА КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ ЗА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ ПО ОВОС И ДРУГИ СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ВЕДОМСТВА, В РЕЗУЛТАТ НА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ. СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ЧЛ.95, АЛ.3 ОТ ЗООС С МОТИВИТЕ ЗА ПРИЕТИ И НЕПРИЕТИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ.

В изпълнение на изискванията на чл. 95, ал. 2 и 3 от ЗООС, респективно чл. 9. от НАРЕДБА за условията и реда за извършване на Оценка на въздействието върху околната среда, бяха извършени консултации за обхвата, съдържанието и формата на ДОВОС. Обобщени са в таблица 9.1. Копия от всички получени документи, в рамките на проведените консултации, са представени в Приложение № 4 (Консултации).

Таблица 9.1. Справка за проведените консултации.

Институции, организации, лица / Писмо изх.№	Изразени становища, препоръки забележки	Приети/Неприетиятразяване в ДОВОС
Регионална инспекция по околната среда и водите Хасково	Одобрено задание за обхвата и съдържанието на ДОВОС. Указания за провеждане на процедурата	Отразени в ДОВОС
Регионална здравна инспекция Кърджали	Одобрено задание за обхвата и съдържанието на ДОВОС, Препоръки за цели и задачи.Сведения за СОЗ	Отразени в ДОВОС
Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ с център град Пловдив	Няма отговор	-
Община Момчилград, Кметство село Багрянка	Приемат структурата и съдържанието на ДОВОС. Възразяват срещу използването на торовата площадка в землището на село Соколино	Отразени в ДОВОС
Общинска служба земеделие-Момчилград	Приемат структурата и съдържанието на ДОВОС.	

10. ОПИСАНИЕ НА ТРУДНОСТИТЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕ НА ДОВОС.

Основните затруднения, при изготвяне на ДОВОС, бяха свързани с обхвата, мащабите и конкретността на задачата, обсъждането на варианти, начина на текстуалното отразяване на графичните приложения и събирането на информация за вземане на експертно решение, което дава възможност за вариабилност на инвестиционното предложение и удовлетворява изискванията на действащата законова уредба по опазване на околната среда.

11. ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ЕКСПЕРТИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 83, АЛ. 3 ОТ ЗООС.

Докладът за оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционно предложение „**ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВО ПРОИЗВОДСТВЕНО ХАЛЕ С КАПАЦИТЕТ ДО 53 250 МЕСТА ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА КОКОШКИ-НОСАЧКИ В ПТИЦЕФЕРМА, РАЗПОЛОЖЕНА В ИМОТ № 000545 В ЗЕМЛИЩЕТО НА СЕЛО БАГРЯНКА, ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ**“ е изготвен съгласно Закона за опазване на околната среда и Наредбата за условията и реда за извършване на Оценка за въздействието върху околната среда от колектив независими експерти. Оценката обхваща фазите на строителство и експлоатация на депата, като са отчетени факторите, които въздействат върху околната среда. Разгледани са и алтернативни възможности във връзка с терена и технологичните особености, както и „нулевата алтернатива“. Предложени са препоръки и мерки за намаляване на въздействието и решаване на евентуалните екологични проблеми при реализацията на инвестиционното предложение, гарантиращи опазване на здравето на хората, околната среда и устойчивото развитие на района. С реализирането на инвестиционното предложение се постига значителен социален ефект за района и се осигуряват временни и постоянни работни места. Рекултивацията на засегнатите, от новото строителство, терени ще доведе до подобряване на създавания, в момента, антропогенен ландшафт и вписването му в околните територии.

Съдържанието на Доклада за ОВОС е съобразено с изискванията на Решения № ПД-202/02.06.2016 и ПД-202/15.07.2016 на РИОСВ-Хасково. В анализите и оценките за влияние на обекта върху компонентите на околната среда, както и в направените предложения за мерки за свеждане до възможния минимум на отрицателните последици, са отразени всички изказани мнения и направени препоръки на компетентните органи, ведомства и институции при проведените консултации с тях.

Съгласно направените анализи и оценки за въздействие на инвестиционното предложение върху отделните компоненти и фактори на околната среда, може да се твърди, че при осъществяването му не се очакват съществени въздействия върху околната среда и здравето на хората .

Предвид гореизложеното, колективът от независими експерти предлага на Уважаемия Експертен Екологичен Съвет при Регионална инспекция по околната среда и водите Хасково да даде положително заключение по представения Доклад за Оценка въздействието върху околната среда и разреши реализацията на инвестиционното предложение, при изпълнение на мерките, посочени в него.